BUDAPEST, 1940 | LXII. ÉVFOLYAM, 200. (20.226) SZÁM | SZERDA, SZEPTEMBER 4

Előfizetési ára 1 hóra 2 pengő 50 fillér. Két hóra 5 pengő. Negyedévre 7 pengő 50 fillér. Félévre 15 pengő. Egy évre 30 pengő. Egyes szám ára hétköznap 8 fill., vasárnap 12 fillér (a pályaudvarokon is)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135—296. Szinházjegy- és utazási iroda: V., Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295.

Magyarország megnagyobbodott területe 160.757 □ kilométer, lakosságának száma 13·5 millió

Gróf Csáky István beszámolt a külügyi bizottságban a bécsi döntésről

Erdély felszabaduló magyarsága lelkes szeretettel várja honvédeink bevonulását — Horthy Miklós képe a nagyváradi üzletek kirakataiban — Nemzetiszinü zászlók lengenek a székely falvakban — A felszabaduló területre csak a honvédvezérkar főnökének engedélyével lehet utazni — Magánügyben harminc napos utazási tilalom lesz — Kolozsvár visszakapja ősi egyetemét

Ötven torpedórombolót ad az Egyesült Államok Nagy-Britanniának

Az olasz zuhanóbombázók megtámadták a földközitengeri angol flottát — Német légi támadás Londonban a hadüzenet évfordulóján — Eden: Németország nyilván megkisérli a behatolást — „A brit flotta nem fogja magát soha megadni“

Pétain: Keserves télre kell előkészülnie Franciaországnak

Hivatalos jelentés szerint az első — véglegesnek még nem tekinthető —, számitások szerint a visszacsatolt kelet-magyarországi terület 43.591 négyzetkilométer kiterjedésü. Ezzel Magyarország megnagyobbodott területe összesen 160.757 négyzetkilométer. Lakosainak száma pedig a jelen pillanatban körülbelül 13.5 millióra becsülhető.

Emelkedett lélekkel olvassa minden magyar e számadatokat. Emelkedett lélekkel, mert *Magyarország a második bécsi döntés után ujra felemelkedett az európai középállamok sorába.* Uj és nagyszerü hadseregünk a biztositéka annak, hogy részben visszaszerzett hatalmi helyzetünket minden körülmények között meg tudjuk őrizni. Nyugaton, északon, keleten nincsen egyetlen középhatalom sem, amelynek lakosságfölénye lenne Magyarországgal szemben. Az ezeréves, történelmi ország még nem támadt fel, de a trianoni Magyarország eltünt a térképről, s a csonka haza helyén egy nagy feladatokra, nagy kötelességekre felkészült, erős európai hatalmasság kel életre a Dunamedencében. A magyar közvélemény magatartása e nehezen várt, lelkesedéstől fütött napokban is elárulja, mennyire tisztán látja minden felelős magyar tényező az uj feladatok nagyságát, mennyire átérzi mindenki az országban a megnagyobbodott haza problémáinak felelősségét. Ezekben a napokban, mikor már csak órák választanak el attól, hogy a magyar honvédség előörsei birtokba vegyenek egy-egy sáv ősi magyar földet, a felszabadulásra várakozó magyar tömegek a trianoni határokon tul éppen ugy tudják, mint ahogy tudja Magyarországon minden ember, hogy uj korszak nyilik meg a magyarság életében. Uj korszak, amelynek szelleme telitve van az uj feladatok korszerü szemléletével. Uj korszak, amelynek emberei a mult nagy hagyományaiból leszürték a jelen nagy feladataihoz szükséges tanulságokat. Magyarországon ma a boldog öröm érzéseit átszövi a felelősségérzet komoly öntudata. Dolgoznunk kell, ahogy eddig is dolgoztunk, hogy ki tudjuk épiteni minden vonatkozásban hatalmi helyzetünket. Dolgozni kell, hogy jóvátegyük a mult mulasztásait és megépitsük az uj Magyarország gazdasági, társadalmi, szellemi bástyáit, melyekre szükségünk van, hogy megálljuk uj hatalmi helyzetünkben is helyünket a nagy európai ujjáépitésben.

Ezek az érzések és megfontolások foglalkoztatják e napokban a magyar nemzeti közvéleményt, ezek a szempontok tárulnak fel a kormányzat felelős vezetőinek megnyilatkozásaiból. A napokban, amikor a magyar honvéd készen áll arra, hogy hadseregünk tökéletes gépezetével átvegye a visszacsatolt területeket és minden vonatkozásban biztositsa ott az egyéni és államélet zavartalan menetét, hivatalaink és hatóságaink is felkészültek — a legkisebb részletekbe menően —, a visszacsatolás nagy munkájára. Aprólékosan kidolgozott tervek szerint indulunk el negyvennyolc óra multán Erdély felé, visszük az államélet, a közigazgatás teljes apparátusát, hogy békésen és zökkenés nélkül következzék be két és félmillió magyar állampolgár hazatérése a megnagyobbodott hazába. Az erdélyi magyarság is tökéletes rendben és felkészültségben várja a közeli napok nagy eseményeit. A városokban és falvakban

székely gárdák alakultak

s a magyar népközösség alakulatai mindenütt együttműködnek a visszavonulást és kiüritést lebonyolitó román hatóságokkal. A Nagyváradról, Kolozsvárról érkező hirek beszámolnak az ottani őslakosság türelmetlen várakozásáról, de ugyanakkor hirt adnak arról a rendről és fegyelemről is, mellyel a magyarság a huszonkét esztendős román megszállás utolsó napjainak végét várja. *Csütörtökön elindul a magyar honvédség Erdély felé,* s a román hivatalos közegek magatartása remélni engedi — elsősorban a románok érdekében —, hogy a bécsi döntés végrehajtásában nem lesznek zökkenők, sem akadályok. A román kormány, a jelek szerint, minden eszközzel iparkodik fenntartani a rendet, s az összes hirek arra vallanak, hogy ura is a helyzetnek. *A román katonaság nagy tömegekben vonul vissza, a székely gárdák mindenütt fenntartják a rendet.* A román kormány Bukarestben és a vidéken, saját jól felfogott érdekében, mindent elkövet, hogy a rendet fenntartsa és Erdély visszacsatolásra itélt részei zavaró közjáték nélkül kerüljenek vissza az anyaországhoz. Bukarestben a tegnapi nap folyamán riasztó hirek terjesztése miatt 231 személy számára kényszerlakhelyet jelölt ki a román belügyminisztérium. A bukaresti lapok ma már uj térképeket közölnek, melyeken feltüntetik a kiüritésre itélt körzeteket.

A világsajtó változatlanul a bécsi döntés hatása alatt áll, s nagy cikkekben méltatja az esemény történelmi jelentőségét. A francianyelvü svájci lapok közül kettő — a *Suisse* és a *Gazette de Lausanne* — vezércikkben foglalkozik az eseménnyel. Mindkét lap megállapitja, hogy a régi európai egyensuly megszünt, s katonai sikereik következtében a tengelyhatalmak tartják kezükben a döntést. A bécsi döntés becsületes végrehajtása — a francianyelvü svájci lapok szerint — szilárdabb rendet teremthet, mint a régebbi volt és szolgálatot tesz a békének. Hasonló szellemben ir a *Neue Zürcher Zeitung.* Budapesti tudósitójának jelentése szerint a döntés politikai jelentősége legfőképpen az, hogy erősiti Magyarországot, a tengelyhatalmakhoz füződő magyar barátság további megszilárdulását jelenti, s alapot nyujt a Romániával való jövő együttműködéshez. A bécsi döntés mindenekelőtt előkésziti

Magyarország uj helyzetét a keleteurópai politikában

Külön hangsulyozza a tudósitó a Székelyföld zárt egységének visszatérését, ami nélkül a magyar-román viszony megoldására tartós alapot nem lehetett volna teremteni.

Az olasz lapok budapesti tudósitói beszámolnak arról a rendkivül lelkes fogadtatásról, amelyben a magyar tárgyaló bizottság tisztjeit Nagyvárad lakossága részesitette. A *Messaggero* tudósitója részletesen leirja, milyen lelkesen fogadta a nagyváradi magyarság a magyar katonatiszteket. Megállapitja a tudósitás, hogy *a Magyarországhoz visszakerülő városokban teljes rend van.* Nagy elismeréssel ir az olasz sajtó az erdélyi magyarság vezetőinek magatartásáról is. A magyarok magatartása — irja a *Messaggero* — eddig a legcsekélyebb incidensre sem adott alkalmat. A *Corriere della Sera* hangsulyozza, hogy a magyar hivatalos körök — akárcsak a nép tömegei — a bécsi döntőbiróság eredményének megitélésében mindenekelőtt Mussolini, Hitler és munkatársaik, gróf Ciano és Ribbentrop iránt érzett hálájuknak adnak kifejezést. Magyarországon a legnagyobb buzgalommal készülnek az uj helyzetből reájuk háramló, minden bizonnyal nem könnyü feladatok megoldására. A *Popolo d'Italia* is leirja Nagyvárad lelkes hangulatát a magyar katonai küldöttség megérkezésekor. Általában az olasz lapok annak a reményüknek adnak hangot, hogy Magyarország és Románia között elkezdődhet a jó szomszédság termékeny korszaka.

A német sajtó főtárgya továbbra is a bécsi döntőbirósági itélet jelentősége és következménye. A lapok bőséges kivonatokat közölnek a külföldi lapvéleményekből és hangsulyozzák, már ma megállapitható, hogy a döntőbirói itélet egész Délkelet-Európa számára a békés épitőmunka és az áldásos együttműködés alapjául szolgálhat. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* szerint a külföldi lapvéleményekből az tünik ki, hogy Délkeleten a döntést nem valamely hatalom erőszakos diadalának fogják fel, hanem olyan történelmi eljárásnak, amely népi és nemzeti alapon nyugszik. A német lap rámutat, hogy egy esztendővel a háboru kitörése után a bécsi döntőbirói itélet *az angolok tehetetlenségét mutatja.* Az angolok most vigasztalhatatlanok, mert nem tudták megteremteni Délkelet-Európában az „egyensulyt“. A valóságban nem az egyensuly volt számukra fontos, hanem a versaillesi béke fenntartása. Egyébként ismerteti a német sajtó a magyar tartalékos korosztályok fokozatos leszerelésének hirét és a magyar csapatok erdélyi bevonulásának sorrendjét. A *Frankfurter Zeitung* állást foglal *„A bécsi döntés után“* cimű vezércikkében és ezt mondja: „A bécsi döntőbirói itéletet *a két közvetlenül érdekelt államban nagyon különböző érzelmekkel fogadják. Jóllehet Bécsben nem tudták kielégiteni sem a magyar, sem a román követeléseket,* a magyarok megelégedettnek mutatkoztak, mig Manoilescu „fájdalommal teli lélekkel“ tért vissza Bécsből. A lap foglalkozik gróf Teleki Pál miniszterelnöknek Budapestre érkezésekor mondott beszédével, valamint Manoilescu román külügyminiszter rádióbeszédével és kiemeli, hogy mindkét államban észrevehetők annak a felismerésnek jelei, hogy a multat csak akkor lehet helyesen felszámolni, ha uj szellemben fognak hozzá a mai feladatok megoldásához. Végül foglalkozik a *Frankfurter Zeitung az angol sajtó visszhangjával* és hangsulyozza, hogy még az angol ujságok is elismerik — persze tulkésőn —, hogy az *eddigi határviszonyok Délkelet-Európában tarthatatlanok voltak.*

A krajovai tárgyalások

menetéről nyilatkozva *Filov* bolgár miniszterelnök kijelentette, hogy a tárgyalások elhuzódása nem kelt meglepetést, mert likvidálni kell az összes vitás kérdéseket. Késedelmet okoztak a pénzügyi kérdések is. *Ha a pénzügyi kérdésekben nem jönne létre megegyezés, akkor — a bolgár miniszterelnök kijelentése szerint —*

Bulgária is a döntőbirósági eljáráshoz fog folyamodni

A *Zora* jelentése szerint a román küldöttség a megszállás időpontja kérdésében bizonyos engedményeket tett.

A nyugati fronton nem mulik el nap, mikor a német légi haderő nagyszámu egységei ne folytatnák céltudatos és rendszeres támadásaikat angol katonai pontok ellen. Különösen *délkeletangliai városok felett bontakoztak ki nagyszabásu légi ütközetek* s azt a harcot, melyet kedden vivtak a németek egy dél-

keleti angol város felett, egy Reuter-jelentés a legnagyobb légi ütközetnek nevezi, mely Anglia felett valaha is lezajlott a háboru során. Svájci jelentések szerint

Svájc semlegességét megint megsértették

a hétfőről keddre virradó éjszaka a Bern és Genf fölött nagy magasságban elhaladó angol repülők.

Statisztikai adatok a visszacsatolt területekről

A MTI jelenti: A még véglegesnek nem tekinthető számitások szerint a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi terület *43.591 km²-et* tesz ki, amellyel *Magyarország megnagyobbodott területe összesen 160.757 km². Lakosságának száma pedig jelenleg 13.5 millióra tehető.*

A lélekszámról az utoljára 1930-ban tartott *román népszámlálás alapján* rendelkezünk adatokkal. *1930-ban a visszaitélt területen összesen 2,394.657 lélek élt.* A román népszámlálás az anyanyelv szerinti megoszlást igy adja meg: *román* 1,167.466 (48.7%); *magyar* 1,005.946 (42.0%); *német* 59.992 (2.5%); *jiddis* 100.874 (4.2%).

Helyesebb képet kapunk a népesség anyanyelv szerinti megoszlásáról, ha *az 1910. évi magyar népszámlálás* adatait vesszük alapul. *1910-ben a visszacsatolt terület lélekszáma 2,194.254 volt.* A szóbanforgó területen 1910-ben *magyar* volt 1,125.732 (54.4%); *román* 926.268 (42.2%); *német* 90.195 (4.1%); *rutén* 16.284 (0.7%); *tót* 12.807 (0.6%).

A visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi terület *7,574.522 kat. hold területet* képvisel. Ebből szántó 2,362.769 (31.2%); kert 118.039 (1.6%); rét 1,089.22 (14.4%); szőlő 27.063 (0.4%); legelő 951.943 (12.6%); erdő 2,753.263 (36.3%). A terület-gyarapodással *Magyarország összes területe ma 27,933.519 kat. hold,* ebből szántó 13,675.363 (49.0%); kert 383.701 (1.4%); rét 2,685.431 (9.6%); szőlő 405.985 (1.5%); legelő 3,077.592 ((11.0%); erdő 6,152.929 (22.0%).

Erdély visszatérését ünnepelte Pest megye

Pest vármegye közigazgatási bizottsága kedden ülést tartott, amelyen *Barcsay Ákos* főispán megemlékezett Erdély visszatéréséről.

— A székelyföld felől — ugymond — fényes csillag hivogat. Husz éves hosszu, keserves megpróbáltatás után keblünkre öleljük a trianoni esztelen békeparancs által tőlünk elszakitott drága testvéreinket. Visszatér Mátyás királyunk szülőháza, a hires kolozsvári egyetem, a zilahi Wesselényi-kollégium, a hegyek, bányák, gyógyfürdők, a székely havasok, a faragott székely kapuk és visszajönnek sokat szenvedett testvéreink. Igaz, nem tért vissza minden, sok drága magyar testvér odaát maradt, gazdag ősi jussunkból igen sok kincses terület hiányzik még, de nekünk mindig volt hitünk és a magyar feltámadásba vetett hit élni fog a lelkekben tovább is!

— A magyar nemzet forró szeretete és őszinte hálája árad e napokban *az országgyarapitó, nagy nemzeti hős, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltósága felé* (az ülésen megjelentek helyükről felállva, viharos lelkesedéssel ünnepelték a kormányzót), akinek országlása alatt *immár harmadszor növekedett meg a megcsonkitott haza területe.* Hálával gondol minden magyar a németek hatalmas Führerjére s az olaszok rajongva szeretett Ducejára, de hálás a nemzet azoknak a magyar államférfiaknak is, elsősorban gróf *Teleki Pál* miniszterelnöknek és gróf *Csáky István* külügyminiszternek, akik megfontoltsággal, bölcs mérséklettel lehetővé tették a vértelen győzelmet.

A nagy tetszéssel fogadott megemlékezés után a bizottság elhatározta, hogy kitüntetésük alkalmából üvözli a miniszterelnököt és külügyminisztert.

Gigurtu nyugalomra inti a lakosságot

Bukarest, szept. 3. (Német TI) Gigurtu miniszterelnök a románokhoz felhivást intézett, amely a többi között a következőket mondja: „A tengelyhatalmak szavatolták a román nép szabadságát. Lehetetlen, hogy kockára tegyük az állam létét olyan cselekményekkel, amelyek előidéznék az összeomlást. Hála a kapott szavatosságnak, most megkezdhetjük Románia ujjáépitését.“ A felhivás felszólitja a lakosságot nyugalomra, munkára és a kormányba vetett bizalomra.

A bécsi döntőbirósági határozat

Gróf Csáky István külügyminiszter expozét mondott a külügyi bizottságban

A MTI jelenti:

A képviselőház külügyi bizottsága kedden délután 5 órakor ült össze I m r é d y B é l a elnökletével, hogy meghallgassa az 1940 augusztus 30-iki bécsi döntőbirósági határozatról és annak előzményeiről szóló tájékoztatást. Az ülésen gróf Teleki Pál miniszterelnökön és gróf Csáky István külügyminiszteren kivül — a külföldön tartózkodó Varga József iparügyi miniszter kivételével — megjelent a kormány valamennyi miniszter-tagja és államtitkára. A képviselőház elnöksége részéről ott voltak Tasnádi Nagy András házelnök, Szinyei Merse Jenő és Törs Tibor alelnökök.

Imrédy Béla elnök üdvözlő szavai után, melyekben a bizottság elnöke kiemelte az ülés történelmi jelentőségét, gróf C s á k y I s t v á n külügyminiszter megtartotta expozéját, amelyet a bizottság igen nagy érdeklődéssel fogadott. Utána felszólaltak és kérdéseket intéztek a kormányhoz Gacs János, Rajniss Ferenc, Mester Miklós, Rátz Kálmán, Rassay Károly, Matolcsy Mátyás, Bródy András, gróf Esterházy Móric, Peyer Károly, Turchányi Imre és Baky László. A kérdésekre részben az expozét tartó külügyminiszter, részben pedig gróf Teleki Pál miniszterelnök kimeritően válaszolt. Az ülés este negyed 9 óra előtt ért véget.

Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök kedden több tanácskozást folytatott. Reggel báró *Perényi Zsigmond,* Kárpátalja kormányzói biztosa kereste fel a miniszterelnököt. A kormányzói biztos *Radocsay László* igazságügyminiszterrel és *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszterrel is tanácskozott a Kárpátalját érintő kérdésekről. Később báró *Vay László,* a MÉP országos elnöke jelent meg a miniszterelnöknél, majd *Tasnádi Nagy András,* a képviselőház elnöke folytatott megbeszélést Telekivel a képviselőház munkarendjével kapcsolatos kérdésekről.

Este félhat órakor gazdasági miniszteri értekezlet volt gróf *Teleki Pál* miniszterelnök elnöklésével. A gazdasági miniszterek tanácskozásán, amely fontos kérdésekkel foglalkozott, *Baranyai Lipót,* a Magyar Nemzeti Bank elnöke, *Kacsóh Bálint* államtitkár, árkormánybiztos és *Jurcsek Béla* termelési kormánybiztos is részt vett.

Rendkivüli érdeklődés mellett ül össze szerdán délben a képviselőház, amelynek ünnepi ülésén gróf *Teleki Pál* miniszterelnök számol be az anyaország ujabb részének visszatéréséről. A felsőházban is beszél a miniszterelnök.

A képviselőházat a szerdai ünnepi ülés után előreláthatóan *elnapolják* arra az időre, amig a felszabadult területek megszállása lebonyolódik.

Hogyan lehet utazni a felszabaduló Erdélybe?

Magánutazásokra 30 napos tilalmat rendelt el a honvédvezérkar főnöke

A m. kir. honvédvezérkar főnöke a felszabaduló Erdélybe való beutazások engedélyezését illetőleg az alábbiakat rendelte el:

1. A felszabaduló területre akár szolgálati, akár magánügyben beutazni kizárólagosan *csak a m. kir. honvédvezérkar főnökének engedélyével lehet.*

2. A m. kir. honvédvezérkar főnöke által meghatározott záróvonal csakis *a kijelölt és később közhirré teendő pontoknál léphető át.*

3. A szolgálati ügyben beutazó egyének utazási okmányait az illetékes minisztériumok küldik meg a vezérkar főnökének engedélyezés végett.

4. Magánügyben leendő utazásokra vonatkozólag mind a katonai, mind a polgári személyeket illetőleg a m. kir. honvédvezérkar főnöke a felszabaditás első napjával kezdődő *30 napos utazási tilalmat rendelt el.* Ez idő alatt a m. kir. honvédvezérkar főnöke beutazást *csak legközelebbi hozzátartozó igazolt halálozási esetében vagy pedig nemzetgazdasági szempontból feltétlenül szükséges esetekben engedélyez.* Az engedély iránti kérelmeket egy darab fénykép csatolása mellett a lakhely szerint illetékes elsőfoku rendőrhatósághoz kell benyujtani. MÁV arcképes igazolvánnyal rendelkezőknek fényképet csatolniok nem kell. A m. kir. honvédvezérkar főnökének engedélyét a rendőrhatóság eszközli ki. Külföldi egyének beutazási kérelmeiket a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság mellett működő honvéd idegenellenőrző kirendeltségnél Budapest, Fővámpalota adják be.

5. Az utazási tilalom feloldását illetőleg a m. kir. honvédvezérkar főnöke annakidején a 30 nap eltelte előtt külön rendeletben fog intézkedni.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a felszabaduló területre leendő *be- és kiutazások a tilalom megszünése után is igazolványhoz lesznek kötve.*

Kolozsvár visszakapja egyetemét

A tanitás előreláthatóan már ősszel megkezdődik

Hóman kultuszminiszter nyilatkozata

Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette:

— Az 1872. évi 19. t.-c.-kel életrehivott kir. Ferenc József-tudományegyetem Kolozsvár városának a magyar Szent Korona közösségébe történt visszatérése után természetesen K o l o z s v á r t f o g j a m ű k ö d é s é t t o v á b b f o l y t a t n i, ahonnan 21 évvel ezelőtt kénytelen volt Csonka-Magyarországba menekülni. A szervezési munkálatokat tüstént a város birtokbavétele után meginditom és r e m é l e m, h o g y m é g e z é v ő s z é n m e g k e z d h e t j ü k a t a n i t á s t a z e g y e t e m e n.

— A kolozsvári egyetem hazatérésével kapcsolatosan felmerülő egyéb felsőoktatási kérdések és különösen a t ö b b i e g y e t e m e k j ö v e n d ő s o r s a t e k i n t e t é b e n a miniszterelnök urral egyetemben az ország és az egyetemes művelődés érdekének mindenben megfelelő megoldást találtam, amely számol az ország népének magasabb kulturális szükségeivel és anyagi teherbiró képességével is. Az erdélyi részek visszatérése pillanatában teljesen felesleges minden helyi és személyes érdekü kapacitáció és kombináció. A kormány ismeri kötelességét és r ö v i d e s e n m e g t ö r t é n i k a t ö r v é n y e s r e n d e z é s. A részletekről még nem nyilatkozhatom, legfeljebb annyit, hogy a megoldás kell, hogy minden magyar embert kielégitsen.

— Hasonlóképpen a nemzeti művelődés egyetemes szempontjai vezetnek a k ö z o k t a t á s i i g a z g a t á s, a tankerületi főigazgatóságok, tanfelügyelőségek, valamint az iskolahálózat és egyéb kulturális intézmények megszervezésében is. A szellemi vonalon természetesen az ujonnan visszatért területeken is érvényesiteni kivánom iskolában és iskolán kivül azokat a magasabb n e m z e t n e v e l é s i s z e m p o n t o k a t é s g y a k o r l a t i i r á n y u t ö r e k v é s e k e t, amelyeket a magyar művelődési politika irányitásában immár nyolcadik éve szem előtt tartok.

— A d ö n t é s a f ő k é r d é s e k b e n m é g a h ó n a p f o l y a m á n n y i l v á n o s s á g r a j u t. Annyit már most is megmondhatok, hogy a határszéli várossá vált Kolozsvár mindazt meg fogja kapni, aminek birtokában v i r á g z ó k ö z p o n t j a m a r a d h a t E r d é l y m a g y a r s z e l l e m i é l e t é n e k.

Horthy Miklós arcképe a nagyváradi üzletek kirakataiban

A román rendőrség már elhagyta a felszabaduló várost és elvonulóban van a hadsereg is

Nagyvárad, szept. 3. (MTI) Nagyvárad még mindig a vasárnapi felejthetetlen esemény, a magyar tisztek megjelenésének hatása alatt áll. Amilyen elemi erővel viharzott végig a városon a felszabadulás mámora, ugyanolyan izgalommal teli várakozás töltötte el a váradiakat még hétfőn is. Mindenki kinn van az utcákon. *Nők és férfiak nemzetiszinü kokárdát hordanak vagy kis zászlócskát visznek kezükben.* Néhány fiatal leány már magyar ruhában, egy-két fiatal ember Petőfi-nyakkendővel jelent meg a korzón, de a legtöbben még otthon tartogatják a már hetek, hónapok óta elkészült magyar ruhát — a bevonulásra.

A kirakatokban már megjelent Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának képe.

A nagy sürgés-forgás ellenére mindenütt rend és fegyelem uralkodik. Pedig *a rendőrség már teljesen elhagyta a várost* s a magyar nemzetőrség fehér karszalagos polgári ruhás tagjai látják el a rendőri szolgálatot — fegyver nélkül, mert a fegyverviselést nem engedték meg a románok — és a közlekedést is ők irányitják. Rengeteg a katona Nagyváradon, csaknem mindegyik feltüzött szuronnyal jár, de olyan érdeklődés nélkül járnak-kelnek a városban, mintha semmi közük se lenne hozzá, mintha nem látnák, *hogy a váradi magyarokban hogyan tör fel mindent elsöprő erővel 22 esztendő minden elfojtott szenvedélye és lelkesedése.*

A kivonuló román hadsereg

Közben pedig Nagyváradon át *hömpölyög a kivonuló román hadsereg áradata.* A közönség némán nézi, hogyan halad el a város főutvonalain a gyalogság, a szekerek hosszu sora, a gépkocsioszlopok és az ökörvontatta ágyuk. Nagyváradon, mint vasuti gócponton át vonják ki az északi részek — Szatmár és Máramaros — csapatait és ezért kérték a románok, hogy ne az első napon, hanem csak pénteken kelljen átadni a várost. A várostól nyugatra a kis erőditményekben még ott vannak a katonák, de már itt is látszik a készülődés.

Rengeteg lőszer volt felhalmozva ezekben az egymástól csak 4—500 méter távolságra levő erőditményekben,

amelyek mintegy ötször, hatszor nagyobbak, mint amilyeneket a csehek épitettek annakidején. Ezeknek a kis erődöknek betoncementje nem fehérlik mint a cseh erődöké, teljesen be vannak födve füves földdel, még a lőrés előtt is álcázó gallyak lógnak le.

Lelkes készülődés a bevonulási ünnepségre

Az első magyar zászlót vasárnap az orsolyarendi zárda egyik ablakáról tüzték ki. Néhány más házon is megjelent a magyar trikolor, de ezeket hamarosan be kellett vonni. Vasárnap délelőtt a barátok templomában és a Szent József-telepi kulturházban — sok az elbocsátott magyar vasutas, postás és városi tisztviselő ezen a környéken — már *felcsendült a magyar himnusz.*

A lelkes váradiak már megalakitották a bevonulási ünnepséget előkészitő bizottságot,

már meg is állapitották, hogy kik üdvözlik a honvédséget. *Schriffert Béla* püspöki helynök, *Sulyok István* ref. püspök, *Maternyi Imre* ev. főesperes, *Thury Kálmán, Markovics Manó, Soós István,* a váradi magyar társadalom vezetői, *Szabó Imre* munkás és két hölgy mond majd beszédet azon az ünnepségen, amely a Szent László-téren folyik majd le.

A „Magyar Lapok“, melyet a turnszeverini tárgyalások ideje alatt tiltottak be legutoljára (nem is tudják hányadszor), ujból megjelent, mint mondották, saját elhatározásából.

A cenzura megszünt, a lapok azt irhatják, amit akarnak.

Többen élnek is a szabadsággal és oldalakon keresztül számolnak be Nagyvárad magyar vasárnapjáról. Szines riportok irják meg, *hogyan kapta fel a mámoros tömeg Ujszászy István ezredest, Rakolczay László őrnagyot és Szentpétery György századost, amikor utat akartak nyitni vitéz Náday István altábornagy kocsijának.*

Tüntet a magyarság Hitler és a Duce mellett

A román hatóságok egyébként előzékeny magatartást tanusitanak a magyarok iránt. A politikai foglyokat — 30 embert — szabadon bocsátották.

Az általuk felállitott bronzszobrokat mindenütt leszerelik és viszik magukkal.

A szinház előtt már üres talapzat áll, *Mária királyné álló bronz alakját leszerelték. Ferdinánd király hatalmas lovasszobrát hétfőn délután kezdték leszerelni. Mosoiu tábornok szobra ércfiguráinak leszereléséhez már szintén épitik az állványokat. Igy járnak el Karol király, egy román költő és egy iró szobrával is.*

A püspöki rezidenciában dr. *Patzko Elemér,* a premontrei kanonok ügyésze és *Zitzman Ferenc* püspöki irodai igazgató büszkén mutogatták azt a hatalmas feliratot, amelyet nemzetiszinü keretben zöld gallyakkal köritve szegeztek ki a falra ezzel a felirással: *„Nagyvárad visszatért. 1940 augusztus 30.“*

Mialatt a magyar-román vegyes bizottság a városházán első ülését tartotta, a tömeg egyrésze a városháza elől a német konzulátus elé vonult s itt *lelkesen tüntetett Hitler és a Duce mellett.* A tüntető magyarok félkörbe állottak az előtt a bérház előtt, amelynek harmadik emeletén a német konzulátus helyiségei vannak és elénekelték *a magyar himnuszt. Schuster* német konzul megjelent az erkélyen és mig a tömeg a himnuszt énekelte, felemelt karral tisztelgett. Az utolsó akkordok után a katonaság itt is riasztó sortüzet adott le.

Az Anglia elleni háboru

Ötszázadik légi győzelmét aratta egy német romboló osztag

Berlin, szept. 3. (Német TI) A véderő főparancsnoksága közli:

Harci és vadászkötelékeink szeptember 2-án Dél-Angliában támadást intéztek ellenséges repülőterek ellen. Hornchurchban, Gravesendben, Eastchurchban és Detlingben bombatalálatokkal elpusztitottunk repülőgépszineket és laktanyákat. Ezeknek az épületeknek egy részét felgyujtottuk. E támadások során több légi ütközetre került sor. Az ütközetek repülőkötelékeink győzelmével végződtek.

Harci repülőkötelékeink éjjeli támadást intéztek Anglia nyugati és déli partjain kikötőberendezések ellen. Közép-Angliában hadiipari művek és repülőterek ellen. Igy bombáztuk Liverpool, Swansea, Bristol, Plymouth, Portland, Poole és Portsmouth kikötőjét, valamint a birminghami, conventry-i és filtoni hadiüzemeket. Több helyen erős tüz keletkezett.

Az angol kikötők elaknásitását folytattuk.

Angol repülőgépek keddre virradó éjjel Nyugat- és Délnyugat-Németországban több helyen bombákat dobtak le. Egy falusi major szétrombolásán kivül nem történt anyagi kár és senki sem sérült meg.

Az ellenség hétfőn összesen 93 repülőgépet vesztett. Ezek közül 86 ellenséges repülőgépet nappali légi harcban lőttünk le. Egyet éjjeli vadászgépeink pusztitottak el. Egyet légvédelmi tüzérségünk, egyet pedig haditengerészetünk légvédelmi tüzérsége lőtt le, négy ellenséges gépet pedig a földön semmisitettünk meg. Huszonhárom repülőgépünk eltünt.

A 76. rombolóosztagunk hétfőn ötszázadik légi győzelmét vivta ki.

Anglia elháritó ereje a levegőben lassankint hanyatlik

Egy szemtanu, aki résztvett az egyik német repülőraj Anglia elleni támadásában, a következőkben számol be a Német TI munkatársa előtt:

— Délután harci repülőrajaink egyik csoportja megtámadott egy angol *repülőteret.* A támadás minden tekintetben példaszerüen ment végbe. Bombázórepülőgépeinket sürü rajokban vadászrepülőgépek és rombolók övezték és igy repültünk át a Csatorna felett olyan időjárásban, amelyet az ember ritkán ér meg. Kilométernyi távolságból pontosan fel lehetett ismerni minden dombocskát, de a földről repülőgépeinket is éppen ilyen tisztán meg lehetett látni. Ezért nem volt csoda, hogy a Dover közelében állomásozó légvédelmi tüzérség jól lőtt és *néhány gránát repülőgépeink közelségében robbant.* Anélkül azonban, hogy irányunktól hajszálnyira is eltértünk volna, *átrepültünk a zárótüzön. Az egész kötelék szerencsésen keresztül is jutott ezen az övezeten.* Célunkat már messziről nagyszerüen felismertük. East Church-repülőtér volt a cél. Ezt a repülőteret a Temze egy szigetén építették fel. *Mindenféle nagyságu bombák hullottak a repülőtérre.* Az angolok megkisérelték, hogy vadászgépek támadásával eltéritsék bombázóinkat céljuktól. Alig közeledtek azonban az első repülők teljes sebességgel kötelékünkhöz, máris lezuhantak az első támadók. Gépeink teljes erejükkel *megnyitották a tüzet* és kötelékünk előtt valóságos golyófüggönyt vontak és ezen támadóink nem tudtak keresztül jutni. Bombázóink végül már csak lezuhanó repülőgépeket és egy pár lebegő ejtőernyőt láttak. A támadásban e napon szerzett tapasztalataink azt mutatják, hogy Anglia elháritó ereje a levegőben lassankint hanyatlik. Legjobb repülőik közül igen sokan lezuhantak. Ujoncrepülőik bátran repülnek ugyan, de nem kelhetnek versenyre sok légi csatában megedződött vadászainkkal.

Az angolok számitanak rá, hogy a németek partraszállnak

London, szept. 3. Eden hadügyminiszter, mint a Reuter-iroda jelenti, beszédet mondott egy közebéden. Beszédében többi között hangsulyozta: *semmi jel nem mutat arra, hogy Németország felhagyott volna azzal a szándékával, hogy megkisérli a behatolást Anglia területére* és ilyen módon igyekszik Angliát legyőzni. Ezért — mondotta — állandó készenlétben kell lenni. De nemcsak a védelemre kell gondolnunk — tette hozzá —, hanem fel kell készülnünk a támadásra is.

Német légi támadás a hadüzenet évfordulóján

London, szept. 3. (K. H.) Kedden délelőtt 11 órakor, órára és percre pontosan 12 hónappal azután, hogy kitört a háboru Anglia és Németország között, megjelentek az angol főváros fölött a német repülőgépek. Az évforduló órájában a Wesminster apátság templomában éppen istentisztelet volt a történelmi évforduló alkalmából, amelyen részt vettek *Churchill* miniszterelnök vezetésével a brit kabinet összes tagjai. A szertartás alatt szólaltak meg a légiveszélyt jelző szirénák a város fölé tartó német repülőgépek közeledése miatt.

Angliát szeptember közepéig kell megtámadni

Washington, szept. 3. (K. H.) A newyorki lapok nagy cikkekben foglalkoznak a brit szigetek küszöbön álló megtámadásával. Hivatkoznak az amerikai és az angol tengerészeti szakértők cikkeire, sőt még egy japáni admirális véleményét is közlik. Ezek szerint ha a német hadvezetőség ugy határozott, hogy az angol szigeteket megszállja, akkor *e kisérleteknek legkésőbb szeptember huszonegyedikéig meg kell történniök.* Ugyanis az őszi nap-éjegyenlőség után az idő hirtelen megromlik, a tenger viharos és használhatatlan lesz a Csatorna mentén. A *Newyork Times* katonai szakértője szerint, amennyiben a németek az idén megtámadják Angliát, akkor ez a támadás szeptember 10 és 15 között várható.

Angliában tilos a hadikárokat ismertetni

London, szept. 3. (Német TI) Hivatalos brit részről a brit biztositó társaságoknak és más szervezeteknek kedden *megtiltották, hogy külön engedély nélkül kimutatásokat készithessenek az Angliában okozott hadikárokról.* Ismeretessé vált ugyanis, hogy több társaság készitett ilyen természetü feljegyzéseket. A nemzetvédelemről szóló rendelkezések alapján ezt megtiltják, mert az ilyen kimutatások — mint a tilalom indokolása mondja — rendkivül értékesek lennének az ellenség számára, ha birtokába jutnának.

Létrejött az angol-amerikai egyezmény ötven torpedóromboló átadásáról

Washington, szept. 3. (Reuter.) Roosevelt értesitette a kongresszust, hogy egyesség jött létre az Egyesült Államok és Anglia között, amelynek értelmében az Egyesült Államok bérbe vesznek az Atlanti-óceán északi és déli részén fekvő és angol fennhatóság alatt álló tengerészeti és légi támaszpontokat és *ötven kiöregedett rombolót átadnak Nagy-Britanniának.*

Amerika Ujfundlandban, valamint a Bermuda, Bahama, Jamaika, St. Lucia, Trinidad és Antigua szigeteken, továbbá Brit-Guyanában kap tengerészeti támaszpontokat.

Az angol flotta végső esetben a gyarmatokra vonul vissza

Washington, szept. 3. (Német TI) A „Associated Press" jelentése szerint hivatalosan közölték, hogy Anglia biztositotta az Egyesült Államok kormányát arról a szándékáról, hogy „a brit flottát sohasem fogja átadni vagy elsüllyeszteni. ha a brit szigetek körüli vizek tarthatatlanná válnának őfelsége hajói számára". Ehelyett *a brit hajóhad végső menedékképpen a tengerentul gondoskodnék az angol birodalom más részeinek védelméről.*

Churchill csütörtökön beszámol a hadihelyzetről

London, szept. 3. A Reuter-iroda jelentése szerint *Churchill* az alsóház csütörtöki ülésén beszámol a háborus helyzetről.

Kedden vivták az eddigi legnagyobb légi ütközetet Anglia fölött

Berlin, szept. 3. A Német TI értesülése szerint a német repülőkötelékek támadásai az angol szigetek ellen kedden délután is folytatódtak. Német harcirepülőgépek Dél-Anglia több katonai célpontját bombázták. Ujabb léfi párbajok alakultak ki és ezeknek során *további brit repülőgépeket lőttek le.* A délelőtti légi harcok folyamán 39 brit repülőgépet lőttek le. Angol repülőterek ellen irányuló támadások során további 15 gépet pusztitottunk el. Tizenkét német gép nem tért vissza.

Két légiriadó volt Londonban

London, szept. 3. (Reuter.) Kedden reggel 9 óra 20 perckor légi riadót rendeltek el Londonban. A riadó 10 óra 30 perckor ért véget. Délben 13 óra 49 perckor ujabb légi riadó volt, amely 72 percig tartott. A londoni légi riadóval egyidőben kedden reggel egy délkeleti város felett hatalmas légi csata fejlődött ki. *Ez volt talán a legnagyobb légi ütközet, amit eddig Anglia fölött vivtak.*

Megtorpedózott angol ágyunaszád

London, szept. 3. (Német TI) A Reuter-Iroda jelentése szerint az angol tengernagyi hivatal hétfő este közölte, hogy egy tengeralattjáró megtorpedózta a Penzance ágyunaszádot. Az ágyunaszád elsüllyedt. Az áldozatok legközelebbi hozzátartozóit értesitették.

A Penzance ágyunaszádot 1930-ban bocsátották vizre. Vizkiszoritása 1025 tonna volt. Fegyverzete két 10.2 centiméteres légvédelmi ágyuból, két 4.7 centiméteres ágyuból és nyolc géppuskából állt. Legénységének békelétszáma 100 ember volt.

Az olasz légiflotta ujszerü bukóalakulatainak támadása angol hadihajók ellen

Valahol Olaszországban, szept. 3. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 88. közleménye:

Repülőink a Földközi-tenger középső részén ellenséges hajóalakulatokat fedeztek fel, amelyet ismételten megtámadtak. Heves légelhárító tevékenységgel szemben és az angol kisérő vadászgépekkel folytatott kemény küzdelem után bombavetőink „picchiatelli"-nek nevezett ujszerü bukóalakulatai szemmellátható eredményeket értek el: komoly találat érte egy repülőgépanyahajó orrát, telitalálat sulyosan megrongált egy csatahajót, egy cirkálót és egy torpedórombolót és a légi csata során négy ellenséges repülőgépet lőttek le. Ezeket az eredményeket fényképfelvételek igazolják. Közben heves bombatámadást hajtottunk végre Malta tengerészeti támaszpontja ellen is. Három olasz repülőgép nem tért vissza támaszpontjára. Az angolok egy Vöröskereszttel szabályszerüen megjelölt, mentőmunkálatokat végző vizirepülőgépet gépfegyverrel támadtak meg, miközben az tengerbe zuhant repülőgépek után kutatott.

Több angol repülőgép, ismét Svájc irányából érkezve, elrepült Észak-Olaszország különböző vidékei fölött, de a haladéktalan légelhárító tevékenységgel szemben csak Genuára tudtak bombákat ledobni. Itt a lakosság körében két halott és tizenöt sebesült a veszteség; az anyagi kár jelentéktelen. A légelhárító tüzérség három ellenséges gépet lelőtt. Ezek lángbaborulva lezuhantak. Valószinüleg még két másik gépet is sikerült lelőni.

Az angol repülők nem bombáztak olasz hadianyag gyárakat

Róma, szept. 3. (Stefani.) A londoni rádió hétfőn este az angol légügyi minisztérium közleménye alapján azt jelentette, hogy az angol légierő a hétfőre virradó éjjel olasz terület ellen végrehajtott ujabb támadása során hadianyaggyárakon, üzemanyagraktárakon és villamossági központokon kivül eltalálta a turini Fiat-műveket és a Narelli-féle ipartelepeket a Milánó közelében fekvő Sesto San Giovanniban.

A londoni rádió ismét hazudott, mert az angol repülőgépek hétfőn éjjel mindössze négy bombát dobtak le egy Varese mellett fekvő ártatlan falura és néhány bombát Szardiniában nyilt földekre, ahol semmiféle katonai célpont nem volt. Az olaszok, elsősorban az emlitett környékek lakói, könnyen megállapithatják a hivatalos angol jelentések valótlanságát és az olasz közlemények igazmondását a szóbanforgó támadás tényleges eredményeiről.

A francia államfő szózata a gyarmatokhoz

Vichy, szept. 3. (Havas.) Pétain tábornagy rádiószózatot intézett a francia gyarmatbirodalomhoz. Üzenetében többi között ezeket mondta:

Franciák! A fegyverszünet óta elsőizben hallja a gyarmatbirodalom Franciaország szavát. Azt akartam, hogy az első üzenetet az államfő intézze a tengerentuli lakossághoz: a gyarmatok kormányzóihoz, a gyarmatosokhoz s a francia védnökség alatt álló polgárokhoz. Ez az üzenet az igazság és bizalom szava. *Franciaország elvesztette a háborut,* területének háromötöd része megszállás alatt van. Keserves télre kell előkészülnie s szembe kell néznie a legnehezebb feladatokat. Egysége azonban érintetlen marad s ezt nem lehet megbontani. Bárhonnan jövő, bármilyen tetszetős eszmét hirdető kisérlet sem győzedelmeskedhet fölötte. Ma a legelső kötelesség: engedelmeskedni. A második: segiteni a gyarmatkormánynak minden hátsó gondolat, minden ellenmondás nélkül. A haza szavára **a birodalom — legszebb virága,** a francia virágkoszorunak — bizonyára **igy fog felelni: jelen.**

A tüzifakereskedelem szabályozása

A MTI jelenti: A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki a tüzifakereskedelem szabályozása tárgyában. A rendelet kimondja, hogy az ország területe a tüzifaforgalom szempontjából *tüzifanagykereskedői* körzetekre oszlik. A tüzifanagykereskedői körzetek beosztását a rendelet függeléke tartalmazza. Egyik tüzifanagykereskedői körzet területéről a másik tüzifanagykereskedői körzet területére — a rendeletben felsorolt bizonyos kivételektől eltekintve — kereskedelmi vagy ipari célra tüzifát szállitani nem szabad. E tilalom alól a kereskedelmi miniszter kivételt engedélyezhet.

Olyan tüzifanagykereskedői körzetben, ahol a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter tüzifának nagybani forgalombahozatalára jogosult egy vagy több tüzifanagykereskedőt kijelöl, *másnak, mint a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter által kijelölt tüzifanagykereskedőnek tüzifanagykereskedést folytatnia tilos.*

Attól az időponttól kezdve, amikor a tüzifakiskereskedő kijelölése megtörténik, *tüzifanagykereskedő kizárólag a kijelölt tüzifakiskereskedőnek adhat el tüzifát.* A tüzifanagykereskedői kijelölés iránti kérvényt a kereskedelmi miniszterhez cimezve a telephely szerint illetékes elsőfoku iparhatóságnál kell benyujtani.

A törvényhatóság első tisztviselője az elsőfoku iparhatóság véleményes jelentése alapján a kereskedelmi miniszter által megállapitott irányelvek szerint október 15-ig *köteles kijelölni azokat a kiskereskedőket, akik tüzifának közvetlenül a fogyasztók részére árusitásával foglalkozhatnak.*

A rendelet befejezésül részletezi azokat a büntetéseket, amelyekkel a rendelet megszegőit sujtják. A rendelet a kihirdetését követő tizenötödik napon lép hatályba.

Adóamnesztia

A hivatalos lap közli a pénzügyminiszternek az adóamnesztia tárgyában kiadott rendeletét. Mindenki, aki 1940 szeptember 30-ig olyan jövedelmet és vagyont vall be, amelyet az 1940. évi vagyon- és jövedelemadó-bevallásában elhallgatott, vagy nem helyesen vallott be, *közkegyelemben részesül,* feltéve, hogy e cselekmény miatt ellene eljárás még nem indult meg és a vagyon 50.000 pengőt nem haladván meg, a beruházási hozzájárulással kapcsolatban a közkegyelmet igénybe nem veheti. A közkegyelem elnyerése céljából a bejelentést a rendes általános kereseti vagy jövedelmi és vagyonadó bevallási iveken kell megtenni és az elhallgatott vagyont vagy jövedelmet a megfelelő rovatba kell bejegyezni.

Platina-cipőhuzó és ezüstözött aranytárcák ügye a törvényszék előtt

A valutaügyészség ez év februárjában letartóztatta dr. *Lovas Pál* budapesti orvost, mert névtelen feljelentés azzal vádolta meg, hogy fivérei vagyonának egy részét kijuttatja az országból. Házkutatás során több — részben *titkosirásu — Amerikából érkezett levelet foglaltak le.* A levelekben az orvos két fivére, *Lovas Endre* és *István* artisták *ujabb* cigarettatárcaküldeményeket sürgettek és elismerték néhány elküldött tárca megérkezését. Az egyik levél *platina cipőhuzóról* és *platina óráról* tesz emlitést.

A vád szerint a levélirók különféle megjelöléssel kérték némely értékek megküldését. Például a *„küldj két löblt"* megjelölés azt jelentette, hogy Lovas Pál juttasson külföldre *két ezüstözött arany cigarettatárcát.* A „patek" megjelölés viszont órát jelentett. Dr. Lovas Pál a valutaügyészségen tagadott, de utóbb beismerte, hogy fivéreinek kijuttatott három arany cigarettatárcát. Más értékek kicsempészését nem ismerte el. Az ügyészség fizetési eszközzel elkövetett visszaélés büntette miatt emelt vádat az orvos ellen.

Ügyét kedden kezdte tárgyalni a büntető törvényszék dr. *Máthé László*-tanácsa. *Az orvos a törvényszék előtt is csak annyit ismert be, hogy három tárcát juttatott ki fivéreinek.* Védelmére elmondotta, hogy fivéreinek zárolt számlája volt a Nemzeti Banknál, a számlán lévő összegeket nagy részben fel is szabaditották, de a pénzt nem küldte ki fivéreinek, hanem *nővére és édesanyja gyógykezelésére forditotta.* Hivták ugyan New Yorkba és biztatták, hogy telepedjen le ott, de éppen anyja sulyos betegsége miatt nem tehette ezt meg. *Dankó István* detektiv, mint tanu elmondotta, hogy *az egyik budapesti ékszerész találta ki az aranytárgyak ezüsttel való bevonásának módszerét. Ezzel az ékszerésszel vonattak be több tárcát a vádlott és fivérei.* Több tanu kihallgatása után szeptember 30-ra halasztották a főtárgyalás folytatását.

Franciaországi magyarok hódoló távirata a kormányzóhoz

Vichy, szept. 3. (MTI) A franciaországi magyarok lázas figyelemmel kisérték a magyar kormánynak az erdélyi testvérek felszabaditásáért és a trianoni igazságtalanság jóvátételéért folytatott fáradhatatlan erőfeszitéseit. A magyarok lelkesedéssel értesültek a döntőbiráskodás eredményéről. Szombaton összejöttek a magyar követnél, hogy megünnepeljék a történelmi eseményt. A következő hódoló táviratot intézték *Magyarország kormányzójához:*

— A franciaországi magyarok mély meghatottsággal értesültek arról, hogy Erdély egy része visszatér az anyaországhoz. Kérik Őfőméltóságát, fogadja ez alkalomból soha el nem muló hódoló ragaszkodásukat és Isten áldását kérik a dicsőséges államfőre és az örök Magyarországra.

A legutóbb kisajátitott nagyobb zsidó birtokok

A *Magyar Élet Pártértesitőjének* kimutatása szerint a következő nagyobb zsidóbirtokokat sajátitották ki az elmult hónapokban:

Bars vármegye: Frankl Ede, József és Frigyes, Nagysáró, 766 kat. hold. *Bács-Bodrog vármegyé:* Rosenberg Miklós és Antal, Borota, 1280 kat. hold. Weidinger Imre és társa, Borota 1955 k. h. *Bereg vármegye:* Klein Menyhért és társai, Mezőkászony, Barabás 1237 kat. hold. *Békés vármegye:* Montágh-féle ingatlan Szentetornya. *Bihar vármegye:* Lichtschein-féle ingatlan, Hosszupályi, Monostorpályi, 3072 k. h. Vécsei Pál és neje, Komádi és Zsadány 1237 k. h. *Csanád vármegye:* Montágh-féle ingatlan Nagybánhegyes. *Fejér vármegye:* Weisz Bertold, Sárosd 3109 k. h. Fischof József és neje Bicske 1197 k. h. Pap Ármin, Endre és társa Sárszentmiklós 872 k. h. *Győr vármegye:* Özv. Solt Manóné és társai Ujmalomsok 960 k. h. Laendler Antal Abda 716 k. h. *Hajdu vármegye:* Özv. Kovács Ákosné, Kaba 847 k. h. Harstein birtok, Józsa, Nyirtét (Szabolcs m.), Apagy (Szabolcs m.) 1450 k. h. *Heves vármegye:* Winterberg Rezső, Hort 1132 kat. h. Szücs Miklósné, Tiszafüred 1070 kat. h. Báró Hatvani-Deutsch, Hatvan, Boldog (Pest m.), Verseg (Pest m.), Kartal (Pest m.) 5776 kat. h. Báró Guttmann Oszkárné, Pac (l. Nógrád megyénél). *Jász-Nagykun-Szolnok vármegye:* Léderer-birtok, Törökszentmiklós, Kartal (Pest m.), Tápiógyörgye (Pest m.) 3815 kat. hold. Dr. Hesszer Andor és neje, Törökszentmiklós 730 kat. h. Geiger-birtok, Törökszentmiklós, Ujfehértó (Szabolcs m.) 1890 kat. h. Báró Csetei Herzog István, Dévaványa 1212 kat. h. Báró Csepeli Weisz Alfonzné, Dévaványa 930 kat. h. Montágh-birtok, Törökszentmiklós, Kaszaper, Szentetornya (Békés m.), Nagybánhegyes (Csanád m.) 2720 kat. h. Sváb Gyula és társai, Cibakháza, Nagyrév 2037 kat. h. *Nógrád vármegye:* Guttmann Oszkárné és társai, Palotás, Héhalom és Apc (Heves megye), 1828 k. hold. Salgó Teréz és társai, Lőrinci, Zagyvaszántó 1823 kat. hold. *Pest vármegye:* Dr. Györgyei Lajos, Tápiógyörgye 965 kat. hold. Ecséri Lászlóné és társa, Tápiószele 1181 kat. hold. Léderer-birtok, Kartal, Tápiógyörgye (l. Szolnok megyénél). Báró Hatvani-Deutsch, Boldog, Versegh, Kartal (lásd Heves megyénél). *Sopron vármegye:* Elissen Alfrédné és társai, Egyed, Sobor, Rábaszentandrás 3087 kat. hold. Özvegy Balogh Brunóné és társa, Simaság 1004 kat. hold. *Szabolcs vármegye:* Klár birtok, Nyirtét, Senyó, Dombrád 1321 k. hold. Özv. Gyulaházi Sámuelné és társai Kállósemjén 909 kat. hold. Dr. Bodor Pál és Zsigmond, Dombrád 842 k. h. Weisz Béla és társa, Nyirgyulai 885 k. hold. Dr. Komlósi Pálné és társai, Kótaj 936 k. h. Hámori Biró János és Magda, Kótaj és Ibrány 845 kat. h. Farkas Józsefné és társai, Nyiracsád 1308 kat. h. Mándi birtok, Nyirgyulai, Piricse és Kántorjánosi (Szatmár m.) 4225 k. h. Geiger birtok, Ujfehértó (l. Szolnok megyénél). Harstein birtok, Nyirtét és Apagy (lásd Hajdu megyénél). *Szatmár vármegye:* Mándi-birtok, Kántorjánosi (l. Szabolcs megyénél). *Tolna vármegye:* báró Kornfeld Móric, Felsőireg, Kánya 1193 k. h. *Vas vármegye:* báró Guttmann és báró Neumann birtok, Nagytilaj, Zalabér, Pakod, Batyk (Zala m.) 2094 k. hold. *Veszprém vármegye:* Engel Ernő, Balatonfőkajár 916 k. hold. *Zala vármegye:* Tauber Ottó és társai, Resznek 1077 k. h. Báró Guttmann és Neumann birtok, Zalabér, Pakod, Batyk (lásd Vas megyénél). Zierer Hubert és társa, Zalavég 2248 k. h. Özv. Fleiner Béláné, Szepetk, Kemendollár 780 k. h. *Zemplén várm.:* Fuchs Béla és társai, Zétény 1097 kat. hold.

LEGUJABB

Áru- és fizetési megállapodás a Szovjetunió és Magyarország között

Moszkva, szept. 3. (Német TI) **Moszkvában kedden délelőtt aláirták a Szovjetunió és Magyarország között az áru- és fizetési forgalom ügyében létrejött megállapodást. Az egyezményben összesen évi hétmillió dollár értékü kölcsönös árucseréről van szó. Magyarország főképpen 1000—1000 tonnás szállitóhajókat, valamint vasuti kocsikerekeket és tengelyeket fog a Szovjetunióba szállitani. A Szovjetunió mangánércet, épitőfát, azbesztet és kenőolajat fog szállitani Magyarországnak.**

Az egyezményt, amely az első kereskedelmi szerződés Magyarország és a Szovjetunió között, Mikojan külkereskedelmi népbiztos és Nickl Alfréd rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a Moszkvában tartózkodó magyar gazdasági küldöttség vezetője irta alá.

A magyar gazdasági küldöttség holnap már elhagyja Moszkvát. A küldöttségnek csupán két tagja marad Moszkvában, hogy a szovjetorosz hatóságokkal megbeszéléseket folytasson a forgalom megnyitásáról az uj magyar-szovjetorosz határon át.

Rendzavarások Bukarestben, Brassóban, Konstanzában

Bukarest, szept. 3. (MTI) **A román miniszterelnökség hivatalos közleménye szerint szeptember 3-án különböző helyeken különböző méretü rendzavarási kisérletek történtek. Egy fiatalemberekből álló, katonaruhába öltözött csoport kedden az esti órákban behatolt a Bukarest mellett levő rádióleadó állomás épületébe és ott kisebb károkat okozott. A fiatalemberek a berendezést törték össze. Ugyanakkor a távbeszélő-központ bukaresti palotájába, amely a város főutcáján fekszik, ugyancsak rendzavaró csoport hatolt be és ott kisebb jelentőségü károkat okozott a telefonberendezésben.**

Ezzel egyidejüleg egy fiatalember a Bukarest kellős közepében fekvő Calea Victoriei főutvonalon lévő királyi palota előtt megállt és tüntetőleg több pisztolylövést adott le a levegőbe. A tüntetésben résztvevőket letartóztatták, ugyszintén azt a fiatalembert is, aki a királyi palota előtt tüntetett.

Teljesen azonos jellegü rendzavarások történtek Brassóban és Konstanzában is. Ezek szerzőit szintén letartóztatták.

Lelkesen ünnepli az ország az erdélyi részek visszacsatolását

Az egész ország határtalan lelkesedéssel ünnepli az erdélyi részek visszacsatolását. Törvényhatóságok és képviselőtestületek, városok és falvak, ifjusági és társadalmi egyesületek, hódoló táviratokban köszöntik a kormányzót, a miniszterelnököt, a külügyminisztert, valamint a német és az olasz nép vezérét, Hitlert és Mussolinit.

A Nyugállományu Katonatisztek Országos Szövetsége elnöki választmánya ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Erdély nagy részének visszatérése alkalmából hódoló táviratot intéz nagybányai vitéz *Horthy Miklóshoz,* Magyarország kormányzójához, valamint üdvözlő távirattal köszönti gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt és gróf *Csáky István* külügyminisztert. A kormányzóhoz a következő táviratot küldték:

„A Nyugállományu Katonatisztek Országos Szövetségének országos elnöki választmánya a mai napon tartott ülésén végtelenül nagy örömmel értesült a trianoni békediktátum által Magyarország testéből kiszakitott Erdély egy tekintélyes részének visszatéréséről a magyar Szent Koronához. Magyarországnak a közelmultban immár háromizbeni területgyarapodását elsősorban a Főméltóságod által a magyar kormánynak bölcs előrelátással megjelölt külpolitikai irány betartásának köszönheti a magyar nemzet. Engedje Főméltóságod, hogy ezen alkalommal a Szövetség országos elnöki választmányának megbizásából a Szövetség összes tagjainak Főméltóságod személye iránt érzett hódolatteljes szeretetének és mélységes hálájának kifejezést adjak. Báró *Lukachich Géza,* a Nyugállományu Katonatisztek Országos Szövetségének elnöke."

A Számvevőségi Tisztviselők Országos Egyesülete kedden országos választmányi ülést tartott, melyen dr. *Javornitzky Jenő* miniszteri tanácsos méltatta az erdélyi részek visszatérésének jelentőségét. Hódolattal emlékezett meg vitéz nagybányai *Horthy Miklósról,* Magyarország kormányzójáról. A megjelentek percekig lelkesen ünnepelték a kormányzót. A továbbiakban hálás szavakkal emlékezett meg a baráti hatalmak vezetőiről, a miniszterelnök és külügyminiszter áldásos munkásságáról és melegen üdvözölte a visszatért magyar testvéreket.

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége elnöki nagytanácsának rendkivüli közgyülésén *Müller Antal* országgyülési képviselő méltatta a hazatérő erdélyi részek jelentőségét. Rámutatott arra, hogy a most visszakerülő területekkel *mintegy hatvanezer kézművesiparos lesz ujra a szentistváni birodalom tagja.* Az elnöki tanács hódoló táviratban üdvözölte a kormányzót és üdvözlő táviratot intézett a miniszterelnökhöz, valamint a külügyminiszterhez is.

Az Ereklyés Országzászló Nagybizottságának erdélyi tanácsa az Országzászló felajánlásokkal kapcsolatban közli:

„Országzászló cimén csak Országzászlólobogót lehet felajánlani. A felajánlásokat annak pontos meghatározásával, hogy csak a lobogót, vagy a város, község Országzászló alapzatának elkészitését is felajánlják-e, be kell jelenteni az EONB elnökségének. Felajánlható a másodlobogó is, nagyobb helyek részére további lobogók. A felszabadulás első napjaiban, amidőn sokszáz nemzetiszinü zászló kerül felszabadult testvéreink kezébe, az Országzászló átadásának nincs helye, arra csak akkor kerülhet sor, ha az illető helyen a tartós alapzatot már elkészitették, a felavatás ideje pedig a katonai vagy polgári hatóságok véleménye szerint megfelelő társadalmi előkészületek után bekövetkezhetik."

A tavalyinál nagyobb lesz az Őszi Lakberendezési Vásár

Huszonnégy órával a vásár megnyitása előtt, a városligeti Iparcsarnok a legjobb béke-vásárokra emlékeztető zsibongó élet szinhelye.

Az Iparcsarnok egészen uj beosztást kapott. Az előtérben ékalaku nagy diszudvar fogadja a belépőt, pálmákkal, tropikus növényekkel. Ideális hely a megnyitás nagy ünnepségének megtartására. Erről a térről az egykori bécsi Rotunde belső beosztására emlékeztető körives utak vezetnek a csarnok belsejébe, ahol viszont hatalmas sugárutakkal is találkozunk. A vásáron külön csoportokban résztvevő számos kiállitón felül több mint 400 egyéni cég vesz részt és még ma, 24 órával a nyitó-ünnepség előtt is tart az ostrom, a boldogra, békésre fordult uj magyar helyzet biztonságában okvetlenül még részt venni kivánó cégek jelentkezése. Csodával határos, hogy az elmult hetek izgalmai ellenére a résztvevő egyéni cégek a tavalyi 4900 m^2 helyett az idén eddig 5430 m^2-t vettek bérbe, tehát nemcsak számban, hanem területben is nagyobbá tették az Őszi Vásárt.

Ötletes uj megoldást választottak a külön csoportok elhelyezése terén is. Tulnagy torlódások elkerülésére decentralizálták ezeket az attrakciókat. Az Iparcsarnok jobb sarkában elől a gazdaságos fütés és az Országos Iparegyesület cipőipari szakosztályának nagy magyar cipőszalonja helyezkedik el. A hátsó jobb sarokban az asztalteritési versenynek épitettek dobogósétányt, hogy a közönség kényelemmel ráláthasson minden asztalra. Az Iparcsarnok főbejáratának bal sarka táján találja meg a közönség a működésben lévő kisipari mintaműhelyeket, a bal hátsó sarokban pedig a „magyar barokk" kiállitását helyezték el muzeális értékeivtl.

A HÉV vezetősége közölte a vásár rendezőségével, hogy *ő is kedvezményt ad a vásárlátogatóknak.* A kedvezmény mértéke 40 százalék és ugy vehető igénybe, hogy például a III. osztályu utas II. osztályu jegyet vált Budapestre, amellyel a vásár pénztáránál, *ingyen adott igazolvány megszerzése után dijtalanul* utazhatik vissza.

NAPLÓ

Árva Melinda

A csirke nem olvas ujságot. Nem néz bele a kalendáriumba. Nem tudja, hányadika van ma, nem tudja, milyen nap van ma. Nem tudja, hogy holnap vasárnap van. Nem tudja, hogy holnap levágják, megsütik, megeszik. Ha tudná, éppen olyan nyugtalanul élne, mint az, aki megeszi.

Ezen a nyáron öt csirke lépegetett a kertben, ostobán, előrenyujtott nyakkal, mintha ősi megszokásból máris a késnek kinálná. Az öt közül négy fekete volt, az ötödik szőke. Mindegyiknek megvolt a maga neve, mindegyiknek ugyanaz volt a neve. A gyerekek Melindának nevezték őket, hogy miért, ők tudják csak. A négy fekete Melinda mindig együtt járt, a szőke magányosan, egyedül. Elkerülte a többit, vagy azok nem álltak szóba vele. Talán a szine miatt. Más volt, mint ők, szőke volt, idegen volt. Ezt az elhagyatott társtalant a gyerekek Árva Melindának hivták. Ezt sajnálták legjobban, de végezetül éppen ugy megették ezt is, mint a többit, akit szintén sajnáltak, de szintén megettek.

Árva Melinda — a sors titokzatos kedvezéséből — mindenesetre egykét héttel túlélte a többit. Talán ma is él még, ha szombaton délben váratlanul meg nem érkezik a nagyapa. Nagyapa gyapothajával, sürü fehér szemöldökével, látványos fehér körszakállával és szerény ajándékaival ugy toppant be a balatonparti nyaralóba, mint valami nyári Mikulás. Megérkezése után nyomban tengerész-sapkát nyomott fejére és szájában kurtaszáru kis matrózpipával kiült a verandára. A Balatont nézte, a füzfákat meg a jegenyéket, az égen a szomoru felhőket, nézte Árva Melindát is, aki gyanutlanul kapirgált a kerités tövében. Nagyapa sejtette, hogy Árva Melindát holnap délben ő eszi meg. Nagy hozzáértéssel és egy kicsit bizalmatlanul vizsgálgatta. Amikor Árva Melinda lomhán és nehézkesen felrepült a piros kerti asztalra, Nagyapa a fejét csóválta és elgondolkozott. Lelki szeme megkopasztotta és megsütötte már a madarat. Halvány gyanu ébredezett benne:

— Kemény lesz!

Nagyapa ugynevezett bölcs, tehát elviselhetetlen, mint minden igazi bölcs. Jó tanácsokat osztogat fűnek-fának, amire kivált itt a kertben bőséges alkalma van. Azonkivül jós is. Megjósol mindent. Az esőt, a politika eseményeit, mindenféle választások eredményét, megjósolja, hányszor játsszák majd a szép operettet, megjósolja, ki nyeri meg a Király-dijat. Mint minden igazi jós, ő is gyakran téved. Az elmult negyvenötven esztendőben egyetlenegyszer találta el csak az igazat, akkor, amikor ájtatosan figyelő családjának azt mondta:

— Meglátjátok, az idén sem ütöm meg a főnyereményt.

Igérget is. Évek óta igéri a gyerekeknek, hogy ha jól viselik magukat, fehér szakálla alól kirepül majd a kis kanári. A gyerekek egy ideig izgatottan figyelték Nagyapa szakállát, mivel azonban a kis kanári egyetlenegyszer sem röpült ki, hamar fölfedezték, nincs sok értelme annak, hogy jól viseljék magukat. De bármennyire tiszteljék is Nagyapát, mégis csak örülnek annak, hogy ebéd után hazautazik.

Tehát: vasárnapi ebéd. A család az asztal körül. Árva Melinda, sülten az asztalon. Fehér, szőke és piros, mint Bánk bán tragikus Melindája. Melinda tetőtől talpig Nagyapáé, a család borjupörköltet eszik. Inycsiklandozó jószag, szemet üditő zöld paprika, sárga burgonya. Nagyapa tünődőn veszi kezébe a kést meg a villát, gyöngén éppen csak rákoppint vele Árva Melindára, szórakozottan ütögeti szárnyát, combját. Eltolja maga elől a tálat, nagyot sóhajt.

— Hiába! Nem tudom megenni. Szegény Árva Melinda! Tegnap vigan kapirgált még a kerités tövében, megült a piros kerti asztalon. Élt. Ma reggel gyanus vergődést, hörgést hallottam a konyha felől . . . akkor vágták le. Már akkor megborzongtam. Öreg ember vagyok, túl a hetvenen. Egyék meg a gyerekek, azok nem olyan érzékenyek. Nekem adjatok egy kis borjupörköltet.

Utólag kiderült, hogy Nagyapa ezuttal is bölcs volt. Tegnapi gyanuja beigazolódott: Árva Melinda csakugyan kemény volt.

Heltai Jenő.

A német hadikészülődés az álcázásnak csodája

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának tudósitása —

Calais, szeptember. Belgiumból jövet, az Északi-tengerparton is észrevétlenül marad el az utas mögött a hajdani belga-francia határ. Ahol azelőtt leeresztett sorompó zárta el az utat és szuronyos határőrök, szemfüles vámtisztek állitották meg az érkező gépkocsikat, most semmi egyéb nem emlékeztet ezekre a hajdanvaló napokra, mint az a kocsmacégér, amely piros betükkel hivogat és kelleti magát:

„Borozó a Vámhatárhoz.“

Azóta a kocsma is bezárt, ledeszkázott ablakai mögött megszünt az élet, ajtaján keresztgerenda és hatalmas lakat. A határvonal pedig annyira elenyészett, hogy még német őrség sem állja utunkat. Egyetemesen megszállt idegen földön járunk, nincs különbség abban, hogy vajjon azelőtt belga vagy francia szinek alatt kormányozták a lakosságot, amely most mindenütt a német katonai parancsnokság akaratát követi. Az országuttól balra már francia falvak, apró fürdőhelyek sorakoznak szoros egymásutánban, jobbra pedig a homokbuckák mögött ismét a tenger morajlik.

Dünkirchen romjai között

Dünkirchen felé közeledünk ezen az annyi vértől ázott lapályon keresztül, ahol minden talpalatnyi földön elkeseredett, ádáz harcot vivtak az előnyomuló német csapatok és a visszavonuló angol haderők. Azóta már hosszu hetek, hónapok teltek el, a letarolt, eltaposott barázdákon uj kalászba szökkent a nyár, itt-ott már le is arattak, a sárguló tarlóra parázslón süt a nap.

Olyan szürkék, szomoruak ezek az észak-francia szántóföldek: a még le nem aratott kalászok, vagy a már összehordott kévék között lomba fekete sulyos testek hevernek, ahogy az ütközetből mindmáig ittmaradtak. Repülőgépek, páncélkocsik összenyomoritott vázai, lelőtt bombavetők, felfordult tankok. Itt-ott betonerőditmények romjai, pozdorjává lőtte őket a tüzérség, vagy talán a német stukák? a gyorsan robogó gépkocsiból nem lehet megállapitani. A mezők simaságát hatalmas tölcsérek szaggatják meg, a bombák becsapódásának nyomai.

A csatornahálózat ismét sürübb lesz, ahogy Dünkirchen első házai feltünedeznek. A zsilipek körül nem szorgoskodnak a munkások. Alig van hid épségben, hevenyészve összetákolt pontonokon cammog át gépkocsikaravánunk. Igy jutunk el Dünkirchen városának szélére. Hiába hordták össze a romokat, törmelékeket, hiába tisztogatták meg az utcákat, a pusztulás képe igy is borzalmas. Egész városrészek tüntek el, házsorok dőltek össze. Az ember mindenütt a halált lehelletét érzi. Csend ül a városon, járókelőket alig látunk, csak itt-ott verődnek össze az idevalósiak, siralmas, lerongyolódott csoportban, ahogy sort állnak egy-egy NSV-iroda előtt és várják, hogy a német Volkswohlfahrt itteni kirendeltsége nekik is juttat tányér meleg levest, szelet kenyeret.

A kikötő felé egyre kevesebb az ép ház. Valamelyik szélesebb, nagyobb csatornában hajókémények állnak ki a vizből. Nem egynéhány kémény, amely itt-ott jelzi az elsüllyedt hajók helyét, — 50—100 vagy talán még több roncs torlaszolja el a vizet, egyelőre még gondolni sem lehet eltakaritásukra. Ameddig a szem ebben a csatornában ellát, mindenütt a kémények kusza erdeje, a zöldes, poshadó vizben. Innen már csak pár lépés a tengeri kikötő, szinte ugy tornásztuk át magunkat a romhalmazok között.

Messzelátóra sincs szükség, a parthoz egészen közel, oldalára dőlve hever a sekély vizben több angol cirkáló; jól látszik rajtuk a légibombák borzalmas hatása. Ezek innen vívták meg a maguk harcát, ágyuikat a városra és a város mögé irányitották, hogy fedezzék az angol visszavonulást, miközben a német légi támadás mindig megujuló rajokban indult ellenük. Az egyik hatalmas cirkálót a telitalálat a szó szoros értelmében kettészelte. A vizpartig már nem juthatunk le, drótsövény zárja el az utat, mögötte német járőr végzi sétáját.

Uton Calais felé

Zegzugos utcák vezetnek a kikötőből vissza a főutra, még látjuk a mindmáig szét nem szedett torlaszokat, amelyek mögül az angol hátvéd tüzelt és fedezte a többiek behajózását. Kövekből, homokzsákokból, gépkocsik roncsaiból emelt barrikádok, amelyek teljesen elzárják az uttestet. A város szélén megható emlékmű, tömören is oly sokatmondó katonasir: apró hant, nincs fölötte semmi egyéb, csak egy összevisszagörbült légcsavar, ahogy az orral lezuhanó repülőgép mélyen a földbe vágódott. A propeller egyik ágán német katonasisak; sem név, sem felirás. Itt nyugszik az Ismeretlen Katona, akinek külön sirhant jutott osztályrészül. De hányan, ezren és ezren pihennek itt szerteszét, ki tudja, hol, mely dombok alatt, vagy odaát a homokos parton tul, a tenger mélyén, jeltelenül és nyomtalanul.

Dünkirchen már mögöttünk maradt, lezárult a multnak fejezete, a bevégzett háboru csataterét elhagytuk. Calais felé tartunk, az uj, a mai ütközetek, harcok szinhelyére. Amott az ember önkéntelenül is arra gondol: Istenem, mi lehetett itt. Errefelé azt kérdezik: mit hoz majd a jövő? Mert ez a tájék már teljesen a jövőre, sőt láthatóan a közeli jövőre rendezkedett be, a katonai előkészületek nyomai mindenütt ott vannak.

Fölöttünk ismét állandóan dübörögnek a repülőgépek, a parti ütegek készenlétben várnak, minden kis erdő titkokat rejteget. Annakidején érdekes lesz majd visszaemlékezésekben megirni, hogy mi mindent látott az idegen, aki a készülődő angolellenes támadásnak ugyszólván előestéjén beutazta ezt a tájat, ezt az észak-francia partsávot, ahol felgyülemlett mindaz az energia, mindaz a felkészültség, amely most csak arra vár, hogy parancsot kapjon a végső, döntő rohamra. Részletekről azonban most még nem lehet szólni, mindaz, ami itt van előttünk és köröttünk, ma még haditítok, a nagy ismeretlen, az angolok számára. Nekik még semmi fogalmuk sincs arról, hogy milyen meglepetés vár itt, mi készül a Csatorna innenső partjain.

Minden kész

Egyet azonban feltétlenül meg kell állapitani: ez az egész háboru és a mostani hadikészülődés az álcázás csodája. Ugy látszik, hogy a német hadsereg ezen a téren a lehető legtökéletesebbet tudta elérni. Ha valaki vezetés vagy utmutatás nélkül tévedne errefelé, azt hihetné, hogy az előkészületek még egészen kezdetleges állapotban vannak. Hiszen nem látni ágyukat, nyoma sincs sehol katonaságnak, kivéve természetesen a repülőket és a tengerészeket, akik igen nagy számban nyüzsögnek a városokban és az utakon. De hol vannak azok a bombavető vadászgépek, amelyek egyszerre ötvenével, százával bukkannak elő? Hol rejtegetik őket, hol bujtatják el hatalmas testüket? Ezt nem látja az idegen. Mi láttuk őket, de szinte kézenfogva kellett odavezetni bennünket, annyira eltüntek, ugy elrejtőztek. Indulásra kész hárommotoros, hallod a hangját, amint légcsavarjai már bőgve kavarják a levegőt, a kipuffogó hatalmasakat durran; a közelben van, tudod, érzed és mégsem láthatod. Azután ágyuk, ezek a borzalmas erejü szörnyetegek, hosszu csöveikkel, emeletnyi óriások: nem látni őket. Légelhárítófészkek, könnyü gépágyuk, nyomuk sincs. Azután más egyéb meglepetések, fegyverek, harcieszközök; aki betekint a titok mélyébe, az tudja, hogy ez az egész terület egyetlen roppant indulásra kész feszültség. Az idegen szemében csak békés, mormoló tengerpart, kis városok, fürdőhelyek, üde erdők és a szántóföldek tarlója, — mintha a támadás még oly messze lenne, mintha az előkészületek meg sem kezdődtek vol[na].

Pedig megint az a helyzet, mint minden alkalommal, ha Németország döntő elhatározás előtt állott: *titokban, rejtve, minden az utolsó szögig, végső alkatrészig előkészitve, csak arra vár, hogy a legfelsőbb irányitó akarat megnyomjon egy gombot; azután egyszeriben megindul a roppant gépezet.* Igen, a Csatorna innenső partjain minden készen áll, bármelyik óra, bármelyik nap meghozhatja a támadást. Hogy az mikor indul meg, e héten, e hónapban, vagy talán még később? Hiába is kérdeznők ezt, a katonák sem tudják.

A hadsereg csak előkészit és végrehajt. Amit eddig tett, az az álcázásnak, a titokban megrendezett előkészitésnek páratlan csodája.

Neller Mátyás.

Kiüritési térképek a román lapokban

Bukarest, szept. 3. (MTI) A lapok ujból térképeket közölnek, ezuttal azonban nem néprajzi adatokat tüntetnek fel, hanem azokat a körzeteket, amelyeket Romániának bizonyos idő alatt *ki kell üritenie.*

Riasztó hirek terjesztése miatt 231 személynek kényszerlakhelyet jelöltek ki.

Levél a magyar-román határról

Valóban történelmi időket élünk, Erdély egy része visszatért az ezeréves hazába. Sokmillió magyar titkos álma, vágya végre teljesedésbe ment. Előkerülnek a padlásokon elrejtett magyar zászlók s felcsendülhet százezrek ajakán nemzeti fohászunk, a himnusz, melyért eddig börtönbüntetés járt.

1940 augusztus 30-ának délutánján megkönnyebbültek a lelkek, a hála sóhaja, a köszönet imája szállt az ég felé.

Katonáink hetek óta állanak őrt a határon, készen vérükkel megvédeni, vagy azon áttörni, ha a legfelsőbb hadur parancsa elrendeli.

Egy fiatal, huszéves katona augusztus 30-ról a következő levélben számol be szüleinek:

Valahol a magyar határon
1940. VIII. 30. este.

...A máskor oly csendes alföldi tanya most megbolygatott hangyaboly képét mutatta. A hatalmas fák árnyas ágai alatt tarkára festett szekerek, gépkocsik, lövegek és más harceszközök huzódnak meg, távolabb a csűrnél mozgókonyha áll füstölgő kéménnyel. Honvédeink szorgalmas keze szerető gondossággal javitgatja, tisztitgatja járművét, mert nagy utra készülődik ma mindenki. Nemsokára itt lesz az idő, hogy átlépve a trianoni országhatárt, beteljesedjék a magyar honvédek huszesztendős álma: a magyar Erdély.

A feszült várakozás légkörében hamar hire futott az obersalzbergi megbeszélésnek, a bécsi tanácskozásoknak, de meglepetésként hatott, amidőn pénteken délben az éter hullámain keresztül először ért el bennünket a nagy ujság, figyelmeztetés a belvederei döntésre.

A délutáni hireket már zsibongó, nyüzsgő embersereg várta, hogy jelen lehessen az uj határvonal kihirdetésénél. Azt hiszem, soha sem fogom elfelejteni azt a képet, melyet akkor láttam, midőn Kozma Miklós rádiószózat keretében ismertette a módositott határt. A tanya minden épkézláb embere, katona és polgár, agg és fiatal, férfi és nő, szegény és gazdag egyaránt feszült figyelemmel hallgatta azt a kincset érő rozoga hangszórót, mely most az érdeklődés legfőbb tárgyaként egy gépkocsi sárhányóján állt. Minden visszacsatolt város hallatára felcsillant a hallgatók szeme, öröm és boldógság ragyogásával.

A század öreg legénységének, a világháborut járt katonáknak talán négy év vérzivataros napjai, a Kárpátok téli harcai jártak az eszükben, a fiatal legények meg szülőföldjükre gondoltak, arra a tejjel-mézzel folyó Kánaánra, amelyet csak szüleik elbeszéléséből ismerhettek. Mellettem hangosan fel-felzokogott egy fejkendős öreg nénike.

Midőn felcsendült a szózat, magasztos dallamainak hatása alatt kitört belőlünk hosszu hetek visszafojtott vágya, öröme és bánata s bizony könnyes szemmel, meghatott hangon énekeltük Vörösmarty ihletett örökszép sorait: „Áldjon vagy verjen sors keze, itt élned s halnod kell“... S mi mindnyájan, akik ott állottunk, nem tudtuk pontosan meghatározni, mit is érzünk? Szivünk örült a hazatért Székelyföldnek, Kolozsvárnak és Nagyváradnak, boldogan hálát adtunk Istennek, hogy ebben az órában magyarok lehettünk...

—.—

A Bologna melletti robbanás áldozatai

Róma, szept. 3. (Stefani.) Hivatalosan közlik, hogy a Bologna melletti lőszergyárban augusztus 29-én történt robbanás több sebesültjének elhalálozása folytán a halottak száma 38-ra emelkedett. Valamennyi sebesült — számszerint 174-en — a gyógyulás utján van.

NAPI HIREK

— **Materny Imre esperes vette át az erdélyi evangélikus egyházkerület vezetését.** Kolozsvárról jelenti a Magyar Értesitő: Az erdélyi evangélikus püspöki széknek Frint Lajos elhunytával történt megüresedése folytán az uj püspök megválasztásáig az egyházkerületi értekezlet megbizása alapján *Materny Imre,* az ötvárosi egyházmegye esperese látja el az egyházkormányzás feladatát. Materny tudása, személyi értéke, hosszu lelkipásztori és esperesi működése biztositék arra nézve, hogy az erdélyi evangélikusság pásztorolása a legjobb kezekbe került.

— **Birói kinevezés.** A kormányzó dr. Csekő Gyula budapesti itélőtáblai birót, a közigazgatási biróság elnöki titkárát a közigazgatási birósághoz itélőbiróvá nevezte ki.

— **Dr. Bölöni Mikó Ferenc kitüntetése.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy dr. *Bölöni Mikó Ferenc* államtitkári cimmel és jelleggel felruházott nyugalmazott miniszteri osztályfőnöknek, a sajtóellenőrző bizottság elnökének e megbizatásában kifejtett kiválóan értékes munkásságáért elismerését tudtul adják.

— **Jugoszláv kitüntetések.** Rasics Szvetozár budapesti jugoszláv követ kedden délelőtt látogatást tett vitéz gróf *Teleki Mihály* földmivelésügyi miniszternél és átadta neki az I. osztályu Szent Száva-rendet. Ugyanakkor vitéz *Lukács Béla* földmivelésügyi államtitkárnak a II. osztályu Szent Száva-rendet, vitéz ricsói *Uhlarik Béla* min. osztályfőnöknek a Szent Száva-rend III. és *Ivády Sándor* min. osztálytanácsosnak a Szent Száva-rend III. osztályát adta át.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter az OTI tisztviselőinek egyesitett létszámába dr. Keresztesi Józsefet ideigl. fogalmazó-gyakornokká nevezte ki.

— **A bolgár földmivelésügyi miniszter ebédje a magyar szövetkezeti vezetők tiszteletére.** *Szófiából jelentik:* Az az ebéd, amelyet *Bagrianoff* földmivelésügyi miniszter a magyar szövetkezeti vezetők tiszteletére adott, a magyar-bolgár barátság szép megnyilatkozása volt. Az ebéden résztvett *Jungerth-Arnóthy Mihály* magyar követen kivül *Mitakoff* igazságügyi, *Goranoff* közlekedésügyi és *Vasszileff* közmunkaügyi miniszter, továbbá *Logofetoff,* a képviselőház elnöke, *Zaharieff* képviselőházi alelnök, *Torboff* földmivelésügyi minisztériumi államtitkár és többen mások. A földmivelésügyi miniszter megemlékezett beszédében a magyar-bolgár gazdasági kapcsolatokról és a kormányzó egészségére üritette poharát. *Schandl Károly* válaszolt a szövetkezeti képviselők nevében és poharát Borisz királyra emelte. Mindkét felszólaló kiemelte a magyar-bolgár sorsközösséget s az igazság érvényesülésébe vetett reményét.

— **Pest vármegye alispánja a vármegye mezőgazdasági helyzetéről.** Pest vármegye közigazgatási bizottsága kedden ülést tartott, amelyen az alispáni jelentést *Blaskovich Lajos* főjegyző ismertette. Kiemeli a jelentés, hogy a közszükségleti cikkek drágulása gondokat okoz a lakosságnak. A mezőgazdasági helyzetről szóló beszámoló kiemeli, hogy az augusztusi időjárás általában kedvezőtlen volt a mezőgazdaságra. A kukoricatermés kedvező kilátásait tartózkodással kell fogadni, mert a kukoricamoly is fellépett. A takarmány- és cukorrépa nagyon jól fejlődik. Burgonyából jó közepes termésre lehet számitani. Sok a férges gyümölcs, gyenge lesz az őszibaracktermés, kevés a dió, a késői alma és körte gyengén közepes termést igér. Mind a csemege-, mind a borszőlőből nagyon gyenge lesz a termés. Munkásokban mindenütt igen nagy a hiány. A munkabér augusztus elején 6—7 pengő, a hónap végén pedig 4—5 pengő körül volt.

— **A firenzei egyetem magyar lektora.** A kultuszminiszter az illetékes olasz hatóságokkal egyetértésben dr. Huszti Dénes bolognai egyetemi előadót a bolognai megbizatás épségben tartásával a firenzei egyetemen szervezendő magyar lektorátus teendőinek ellátásával megbizta.

— **Elkészült a Beszkárt pestszenterzsébeti körforgalmi vonala.** A Máriás-utcai hurok és a pestszenterzsébeti vágányösszeköttetések megépültek s igy lehetővé vált, hogy a Beszkárt a HÉV-járatok helyébe a pestszenterzsébeti körforgalmat a Közvágóhid végállomásáig meghosszabbitsa és azt a saját kezelésében bonyolitsa le. Az uj villamosviszonylat megindulásával a 30 és a 31-es járatok iránya megváltozik. A Soroksári-uton a 8 és a 16 filléres utazási lehetőség megszünik, a legolcsóbb jegy 20 fillér lesz. A 30, 31 és 32-es vonalakon a HÉV-jegyek érvényüket veszitik. A Beszkártnak ugy a Szent Gellért-tér—albertfalvai ingajárat, mint a pestszenterzsébeti járatok ügyében készitett előterjesztéseit a közlekedési bizottság pénteki ülésén tárgyalják le.

— **Erzsébet királyné udvarhölgyének halála.** Szobráncról jelentik: Sztárai és nagymihályi gróf *Sztáray Irma* kedden délelőtt 78 éves korában Szobráncon elhunyt. Neve annakidején a monarchia egyik legtragikusabb eseményével kapcsolatban vált közismertté. Ő volt az az udvarhölgy, akinek kiséretében Erzsébet királyné 1898 nyarát utazással töltötte. Ő állott a királyné oldalán Genfben, azon a szeptemberi napon, mikor a hajóállomás közelében egy Luccheni nevü olasz anarchista szivenszurta. A grófnő nagy lélekjelenléttel segédkezett a halálra sebezett királyné átszállitásánál a szomszédos Beau Rivage-szállóba és szemtanuja volt utolsó perceinek is. Sztáray grófnő, akit mélyen megrenditett a merénylet, élete utolsó éveit jóformán teljes visszavonultságban töltötte. Temetéséről még nem történt intézkedés.

— **A hercegprimás bérmautja a visszacsatolt Felvidéken.** Dr. Serédi Jusztinián hercegprimás vasárnap őszi bérmautra indult, amelyet szeptember 23-án fejez be. A biboros főpásztor az idén is őszi bérmautját a visszacsatolt felvidéki plébániák látogatására és ottélő hiveinek megbérmálására tartja meg. Vasárnap, az első napon Párkány községben szolgáltatta ki a bérmálás szentségét.

— **Több mint hét és félmillió pengővel emelkedett a főváros adóbevétele.** Kleisz Alajos adóhivatali igazgató kedden tette közzé jelentését a főváros adózásáról: 1940 januárjától a mult hónap végéig összesen 68,449.240 pengőt, 7,583.883 pengővel több folyt be, mint a mult év hasonló időszakában.

— **Elhunyt prelátus.** Dr. Jozgits János pápai prelátus, nyug. prépost-plébános, gyémántmisés áldozópap, életének 87-ik, pappászenteltetésének 63-ik évében Pécsen meghalt. A préposti cimet 1916-ban kapta, majd 1927-ben a prelátusi méltóságot is elnyerte. Tiz év előtt vonult nyugalomba.

— **A budapesti jugoszláv követség** közli, hogy szept. 6-án fél 12 órakor a Szerb-utcai szerb ortodox templomban istentiszteletet tartanak II. Péter király születésnapja alkalmából. A követség felkéri a Budapesten élő jugoszlávokat, hogy az istentiszteleten jelenjenek meg. Az állami ünnepre való tekintettel a követség utlevélosztályán a felek fogadása szünetel.

— **Molnár Mária misszionáriusnő a Felvidékről kap segitőtársat.** Messze, a csendes-óceáni Mánusz szigetén, félvad kannibálok között, örökké forró-párás, tropikus ég alatt tizenhárom év óta végzi a keresztyén szeretet munkáját Molnár Mária, a hőslelkü magyar református misszonáriusnő. Mint a Református Külmissziói Szövetség jelenti: a visszacsatolt felvidéki Béthel-egyesület tagjainak áldozatából a közeljövőben magyar segitőtárs, Erzsébet testvér indul Mánusz szigetére, hogy megossza Molnár Máriával a misszió gondját.

— **Alkalmi postabélyeget bocsátanak ki Erdély egyrészének visszatérése emlékére.** Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a magyar Szent Koronához való visszatérése emlékére szeptember 5-én „Kelet visszatér" felirásu 10 filléres alkalmi postabélyeg kerül forgalomba. A bélyeg közepén sötét alapon a Szent Korona teljes képe látható, amelynek lecsüngő láncai felhőszerü tónusokban végződnek. A Szent Korona alatt „Kelet visszatér" szövegü felirás nyert elhelyezést. A bélyegkép alsó jobb sarka alatt „Légrády Sándor", a tervező művész neve olvasható. A bélyeg szine zöld. A Szent Korona alnyomata sárga. A bélyeget a posta december 31-ig árusitja, a bélyeg azonban bárhová szóló postai küldemények bérmentesitésére 1941. junius 30-ig használható fel. A bélyeget valamennyi postahivatal árusirja. — Kelet-Magyarország és Erdély egy részének a magyar Szent Koronához való visszatérése emlékére Bánffyhunyad, Beszterce, Csikszereda, Dés, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely, Kolozsvár 1, Marosvásárhely 1, Máramarossziget 1, Nagybánya, Nagykároly, Nagyszalonta, Nagyvárad 1, Sepsiszentgyörgy, Szamosujvár, Szatmárnémeti 1, Szászrégen, Székelyudvarhely, Szilágysomlyó, Zilah postahivatalok működésük megkezdésének napjától október 15-ig bezárólag „. . . visszatért — 1940" feliratu különleges alkalmi bélyegzőket használnak. A különleges bélyegzőket a postahivatalok a náluk feladásra kerülő levélpostai küldemények egy részének lebélyegzéséhez használják olymódon, hogy a bélyegzőkkel a küldeményeken lévő bélyegeket értéktelenitik és emellett a küldeményeken a keletbélyegzőjük lenyomatát is alkalmazzák.

— **Őszi lakberendezési vásár** kedvezményes jegyei 70 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

Szines hirek

Dicsőszentmártonban Török János unitárius igazgató-tanitó kertjében harmadszor is kivirágzott az akácfa. Emberemlékezet óta nem fordult elő, hogy augusztus hónapban harmadszor is virágozzék az akácfa.

Kopenhágában gyüjtést inditottak, hogy Keresztély királyt 70-ik születésenapján ajándékkal lepjék meg. A király elrendelte, hogy ne tartsanak ünnepségeket, a befolyt összeget pedig forditsák jótékonysági célokra.

Érdekes ujitást honositottak meg a kopenhágai taxisofförök, miután a benzinerejü bérautókat tovább nem járathatták a dán fővárosban. Ujszerü közlekedési eszközt hoztak forgalomba: a mellékkocsival ellátott kerékpárt, amelynek kormányrudjára taxamétert szereltek fel. Az utas az oldalkocsiban foglal helyet, mig a „soffőr" a kerékpár nyergén ül és lábbal hajtja motor helyett a járművet, amelyet taxikerékpárnak neveztek el.

— **Fulvio Maroi előadása a fasiszta magánjogról.** A Magyar Társadalomtudományi Társulat ülésén *Fulvio Maroi,* a római egyetem kiváló tanára tartott előadást az olasz magánjog fasiszta kodifikációjáról. Hangsulyozta, hogy a fasiszta magánjog rendkivül fontosnak tartja az árvák védelmét, amelyet árvaszékek felállitásával biztosit. A fasiszta magánjog igen érdekes fejezete az örökösödési kérdés. Eszerint az örökhagyó és az örökös ugyanaz a személy, az örökhagyó összes jogai és kötelességei tehát az örökösben folytatódnak. Majd kitért a fasiszta magánjognak arra az intézkedésére is, amely szerint a törvénytelen gyermeket ugyanazok a jogok illetik meg, mint a törvényest. Az intézkedés hosszu évtizedek sulyos problémáját oldotta meg. A jelen volt nagyszámu hallgatóság őszinte, meleg lelkesedéssel ünnepelte az előadót, akinek rendkivül érdekes előadásáért Dékány István, a társulat elnöke mondott meleg szavakban köszönetet, egyben tolmácsolta a magyar nemzet háláját a Ducenak. A jelenlevők felállva ünnepelték a Ducet, Magyarország nagy barátját.

— **Dr. Feleki Sándor halála.** Kedden délben helyezték örök nyugalomra dr. *Feleki Sándor* ny. székesfővárosi tisztiorvost, az ismert és népszerü költőt, a Petőfi Társaság rendes tagját. Feleki Sándor a budapesti társadalomnak és az irodalom világának általánosan kedvelt egyénisége volt. Mint orvost és mint költőt egyformán a szelidség, jóság, meleg emberi bölcsesség jellemezte. Költeményei számos kötetben jelentek meg és alig volt irodalmi folyóirata, napilapja az országnak, amely ne közölte volna szivesen Feleki Sándor egyszerüségükben, közvetlenségükben is szép, szivhezszólóan őszinte költeményeit. Mint műforditó is emlékezetes munkát végzett német költőknek, elsősorban Heinenek és Lenaunak magyarra való átültetésével. Irodalmi érdemei jutalmazásául már régen tagjai közé választotta a Petőfi Társaság. Feleki Sándort, aki 75 éves volt, özvegyén és rokonságán kivül barátainak és tisztelőinek nagyszámu serege kisérte el a rákoskereszturi temetőbe, ahol sirjánál a Petőfi Társaság nevében dr. *Lázár Béla* mondott bucsuszavakat.

— **Hirtelen halál.** Mautner Márton 67 éves kereskedő kedden este a Japán-kávéházban összeesett és meghalt.

— **Az osztálysorsjáték ötödik osztályának nyolcadik napi huzásán,** kedden a következő nagyobb eredményeket sorsolták ki:

300.000 pengőt nyert 48205
10.000 pengőt nyert 55589
2000 pengőt nyertek 3701 10067 56815
1000 pengőt nyertek 23866 44190 75287 75896 80418
800 pengőt nyertek 18349 18364 36755 52708 58465 86301
600 pengőt nyertek 3543 8383 12956 27362 42311 49096 60405 66946 72037
500 pengőt nyertek 7849 25112 27799 33906 40932 72700 75888
300 pengőt nyertek 3573 9076 12219 14954 15421 19168 19284 19849 21238 22015 23149 25247 25808 26177 30943 33141 34439 35721 38268 41487 43432 52627 52974 53418 60072 60458 60484 64544 64719 65330 66749 74638 74889 75440 83195 84954 85158 86299 86983

Az esetleges számhibákért nem vállalunk felelősséget.

— **A 300.000 pengős főnyereményt** R.-né Hesz Mária főárusitó Ujpest, Mária-utca 62. szerencsés üzletfelei nyerték.

— **Emlékezzünk...**

1916 szeptember 4.

Nemes Nagy Ernő volt szegedi 5. honvédgyalogezredbeli tartalékos zászlós, mint a 12. repülőszázad megfigyelőtisztje, a legnehezebb viszonyok között ismételten rendkivül értékes jelentéssel és csekély magasságban készitett kitünő fényképfelvételekkel tért vissza küldetéséből. Ezen a napon is szokásos hősiességgel és hidegvérrel oldotta meg a reá bizott feladatot. Gépét ellenséges harci gép megtámadta. Nagy zászlós elfogadta a harcot s az ellenséges repülőt hamarosan visszavonulásra kényszeritette. Az ő gépét is igen sok találat érte, de azért hiba nélkül szállt le a kikötőhelyen. Ismételten tanusitott hősiességéért és jószolgálataiért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

*

Önfeláldozó kötelességteljesitésről tett tanuságot e napon Vörös Péter volt szegedi 3. honvédhuszárezredbeli tartalékos tizedes. Önként jelentkezett. Tizenkét emberből álló járőrével a Neagia Bistriza torkolatánál huzódó völgyben járőre élén halálmegvető bátorsággal rontott a tulerejü ellenségre. Vörös tizedes sulyosan megsebesült, de tovább harcolt és az ellenséget állásából ki is verte. Ezért a hőstettéért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Kinevezések és áthelyezések az esztergomi főegyházmegyében.** A hercegprimás Kovács István ipolyviski plébánost a báti kerület rendszerinti esperesévé, Udvardy Ferenc érd. alesperest pedig hontpereszlényi plébánossá nevezte ki. Csernota Jenő Nógrádpatakra került káplánnak; Szabó József felsővizivárosi káplán és Demetrovics Antal herminamezői káplánt kölcsönösen áthelyezték. Bartisek Gyula Hugyagra, Lehman Imre Drégelypalánkra került segédlelkésznek.

— **Dabasi Halász Lajos halála.** Dabasi Halász Lajos dr. titkos tanácsos, nyug. koronaügyész elhunytával a budapesti társaság és a református egyházi élet közismert és nagyrabecsült veteránja távozik. Tizenhét évig volt főgondnoka a tisztviselőtelepi református egyházközségnek és az Országos Kaszinónak igazgatója. A budapesti református egyházmegyében tanácsbiró, az Országos Kálvin Szövetségben világi alelnöki tisztet viselt. A gyászszertartás szerdán délután négy órakor lesz az üllőiuti református templomban, dr. *Patay Pál* lelkipásztor, teol. m. tanár prédikációjával; az Országos Kaszinó nevében *Wekerle Sándor* ny. miniszter beszél.

— **Amerika gyors hadihajói.** New Yorkból irják: Az amerikai haditengerészet élénken érdeklődik a rendkivül gyors és erősen fölvegyverzett, kisebb méretü vizijáróművek iránt. Ujabban egész sor ilyen hajót épitettek, vagy épitenek, régebbieket pedig, a kor követelményeinek megfelelően átalakitanak. Ezek közé tartozik tizenkét torpedóromboló, melyek sebessége megközeliti a 70 kilométert óránkint. A hajók vizkiszoritása 1570 tonna, fegyverzetük, egyebek között 12 egyenkint 53.3 cm-es torpedócső és öt 12.7 cm-es ágyu, mely légelháritásra is használható. Ezeken kivül 31 rendkivül fürgejárásu torpedóvető motorcsónak is áll épités alatt a gyárakban. Hosszú 18 métertől 24 méterig terjed és fölszerelésük nagyszámu torpedócsőből, gépfegyverből, vizibombából és füstfejlesztő készülékből áll. Az uj hadimotorcsónakok egyik nemrég elkészült példánya, a „PT—3", egy próbaujtán nem kevesebb, mint 74 kilométert futott óránkint.

— **Fegyházra itéltek egy házaspárt.** A büntetőtörvényszék Krayzell-tanácsa kedden vonta felelősségre *Sándor Imre* műszerészt és feleségét, akik ellen az ügyészség kerités büntette miatt emelt vádat. Zárt tárgyalás után az elnök nyilvánosan hirdette ki az itéletet, amely szerint a törvényszék bünösnek mondotta ki mindkét vádlottat a terhükre rótt büncselekményben és ezért *Sándor Imrét három évi, feleségét pedig két évi és hathónapi fegyházra itélte.* A törvényszék sulyosbitó körülménynek vette, hogy mindketten büntetett előéletüek. Sándor Imréné az itéletben megnyugodott, férje ellenben enyhitésért fellebbezett. Az ügyész inditványára mindkettőjüket letartóztatták.

— **Szélhámos adománygyüjtők.** Az Apponyi Poliklinika nevében a fővárosban is, a vidéken is ismeretlen egyének gyüjtenek. A Poliklinika elnöksége közli, hogy senki sincs feljogositva az intézet részére adományokat kérni.

— **Halálozás.** Dr. *Thaly Lóránt* egészségügyi főtanácsost, a Szövetkezetek Erzsébet-kórházának főorvosát, kelenföldi református presbitert, kedden temették el nagy részvét mellett a farkasréti temetőben. A gyászszertartást Sebestyén Andor kelenföldi református lelkész végezte.

Felmayer Vilmos Szervita harmadrendi Mária Dolores nővér 81 éves korában Budapesten meghalt. Csütörtökön fél 5 órakor temetik a Kerepesi-uti temetőben.

Özv. *Maros Lászlóné* sz. *Martin Anna* 75 éves korában meghalt. Temetése szept. 5-én 4 órakor lesz a kerepesi temetőben a róm. kath. egyház szertartása szerint.

Kun Gyuláné Budapesten meghalt. Kedden temették el a farkasréti temetőben.

Özv. brassói *Hutter sZigmondné* 75 éves korában Csöngén meghalt.

— **Orvosi hir.** *Ranschburg Pál* egyetemi rk. tanár, egészségügyi főtanácsos ujra rendel idegbetegeknek hétköznapokon — szerda kivételével — d. u. 3—5-ig kizárólag lakásán V. ker. Bálvány-u. 2.

Egyesületek és előadások

Találkozó. Máramaros Vármegyei Egyesület. Szombat este 8 ó. Császár-fürdő kerthelyisége. — Volt marosvásárhelyi m. kir. 22 honv. gy. e. bajtársai. Szombat este 8 ó. Rákóczi-vendéglő (Rottenbiller-u. 7.) Bajtársak cimeit kéri Vörös Sándor (Budapest, Király-utca 54).

Kevesebb felhő — több napfény

A sarkvidéki származású levegőt felváltó, meglehetősen enyhe, óceáni eredetü léghullámok gyors egymásutánban érkeznek hozzánk. A gyorsan átvonuló felhőrendszerekből többször megismétlődő záporokat kaptunk. A lehullott csapadék mennyisége azonban nem volt jelentős. A hőmérséklet kedden is az évszaknak megfelelő értékre emelkedett. A legmelegebb ezuttal hazánk déli része volt. Pécsről 27, Kaposvárról 26, Szegedről 25 fokot jelentettek. Budapesten a napi középhőmérséklet három hét után most második napja éri el a naptári időpontnak megfelelő értéket. Mialatt hazánkban tart a változékony jellegü idő, tőlünk délre, Jugoszláviában, már napok óta teljesen száraz és igen meleg idő uralkodik.

A rendelkezésünkre álló kevés időjárási adatból nehéz a további fejlődésre következtetni. Valószinü azonban, hogy már kevesebb lesz a felhő és igy erőteljesebb felmelegedésre van kilátás. Kisebb záporesőt, esetleg zivatart többfelé kaphatunk. Budapesten szept. 3-án reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 15 fok (a normális 13), délben a legerősebb felmelegedés 23 (a normális 24) fok volt. Előző nap 15 és 25 fok volt. Z. A.

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten kedden este 9 órakor a hőmérséklet 15 fok Celsius, a tengerszintre átszámitott légnyomás 767 milliméter, erősen emelkedő.

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél, kevesebb felhő, néhány helyen zápores̈ő, esetleg zivatar. A hőmérséklet alig változik.

A nap kel 5.07-kor, nyugszik 18.17; a hold 19.27-kor.

*

Vizállás. Duna: Komáromnál árad, másutt apad; Dunaremetéig alacsony, lejebb közepes vizállásu. Bécs 342, Pozsony 217, Komárom 385, Budapest 340, Paks 250, Baja 380, Mohács 424, Gombos 496, Ujvidék 424, Zimony 348. Rába: Szentgotthárd 20. Dráva: Drávaszabolcs 148, Eszék 236. Száva: Bród 247. Tisza: Tokaj—Csongrád között árad, másutt apad; Tokaj—Szolnok között közepes, máshol alacsony vizállásu. Visk 0, Tiszaujlak —28, Vásárosnamény 28, Záhony —19, Tokaj 282, Tiszafüred 278, Szolnok 286, Csongrád 197, Szeged 232, Titel 380. Szamos: Csenger —24. Bodrog: Sárospatak 334. Sajó: Bánréve 68. Hernád: Hidasnémeti 44. Berettyó: Berettyóujfalu —44. Körös: Körösszakáll —10, Békés 38, Gyoma 12. Maros: Makó 1. Balaton: Siófok 86. Velencei tó: Agárd 156.

SZINHÁZ ÉS ZENE

A Nemzeti Szinház első ujdonságai

A *Nemzeti Szinház* nagyszabásu művészi programmal lép az idén a közönség elé. Műsortervét már eleve ugy állitotta össze, hogy ennek keretében Magyarország és a hazatérő Erdély legkiválóbb irói szólalnak meg. Az eredeti magyar bemutatókon kivül igen érdekesnek igérkezik a tervbevett klasszikus-romantikus sorozat, amelyben különösen *Gozzi* tündérjátéka, a „Két narancs szerelme", *Ibsen* Peer Gyntje, *Rostand* Cyranója és gróf *Teleki László* Kegyence kerülnek bemutatásra. Érdekes hir a Nemzeti Szinház tájékáról az is, hogy évadnyitó ujdonságának, *Eszterhás István* „Döbrönte kürtje" cimü történelmi játékának diszleteit gróf *Batthyány Gyula* tervezte. Hétfőtől kezdve a Döbrönte kürtjével párhuzamosan próbálni kezdik a következő ujdonságot, *Asztalos Miklós* és *Liszt Nándor* „Vidám szüret" cimü vigjátékát is. A történelmi környezetben játszódó darab zenéjét ősi magyar dalokból és táncokból *Laurisin Miklós* állitotta össze.

*** Dohnányi a belgrádi rádióban.** Jugoszláviában tölti szabadságidejét Dohnányi Ernő. Átutazóban Cirkvenica felé, ahol két hétig szándékozik üdülni, a belgrádi rádió felkérésére kedden este hangversenyt adott. Beethoven „Appassionatá"-ján kivül két saját zongoraművét játszotta el. A magyar mester első belgrádi szereplését Jugoszlávia zenei köreiben nagy érdeklődés kisérte.

*** Meghalt New York volt olasz operadirektora.** Ferrarai távirat jelenti, hogy ott meghalt Giulio Gatti-Casazza, a newyorki „Metropolitan" opera egykori művészeti igazgatója. Huszonhat éven át töltötte be ezt az állást és nevéhez fűződik az Egyesült Államok legnagyobb és leghiresebb zenei intézményének legszebb virágzása. Eredetileg mérnöknek készült, diplomát is szerzett, de igazi otthona és hivatása a zenés szinpad volt. Szinháza páratlan volt atekintetben, hogy minden nemzet operáit külön együttes saját nyelvükön szólaltatta meg. Hetvenegy éves korában halt meg.

MOZI

Egyszer vagyunk fiatalok

Uránia

A régi München kedvessége, bája — egy ifju, szép művésznő dala, tánca, ragyogása — ezt a két emléket viszik a szivükben azok, akik megnézik az „Egyszer vagyunk fiatalok" filmet. Karl Ritter rendezte a filmet ötletességgel, biztos megérzéssel állitva be a legtöbb jelenet középpontjába az uj csillagot: *Ilse Wernert*. A mese sok vidámsággal ékes, bár az alapötlet nem uj: apa és fiu versengése. Egy nagyiparosról van szó, aki Münchenbe utazik, hogy a régi bajtársi egyesületébe felvétesse a fiát. Itt látja meg a fiu azt az ifju nőt, akibe az apja szerelmes, és akit művészi pályáján pártfogol. A fiu beleszeret a lányba, heves jelenet viharzik közte és az apja között már-már, ugy látszik, hogy kenyértörésre kerül a dolog, de az apja végül is belátja, hogy az idő elszállt fölötte: mert: „Csak egyszer vagyunk fiatalok!" A régi München hangos báli vidámsága és néhány szép, stilusos báli vidámsága és néhány szép, stilusos zeneszám disziti még a kedves filmet.

(—kas.)

Sarajevo

Forum

Mint felrobbant gránát a süvitő repeszdarabját, ugy inditja el ennek a filmnek embersorsokba hasitó cselekményét a végzetes sarajevói merénylet. *Radványi Géza* és *Szatmári Jenő* érdekfeszitő meséje nagy és merész lendülettel hidalja át a világháboru távoleső szintereit. Bosznia keleti fülledtségét gazdag és választékos, néha finoman leegyszerüsitett eszközökkel ugyanolyan hiven érezteti a film, mint az egykori „szent" Oroszország hólepte pusztáinak, zugva hömpölygő folyóinak, vidéki udvarházainak és parasztkunyhóinak varázsos hangulatát. Elénk bűvöli a lövészárkok, hadikórházak és fogolytáborok életét is. Ezeken a változatos szintereken játszatja le az izgalmas szerelmi történetet, melyben a szép és finom *Tasnády Mária* érdekes személyiségéért vetélkedik, küzd, szenved *Vértess Lajos* nemes veretü magyar huszártisztje és az álmatag orosz festő, akit *Timár József* elhitető művészettel ábrázol. Egy fél-állati muzsik figurájából *Kiss Ferenc* szinészi ősereje duzzad elő. A rendező, *Ráthonyi Ákos* hozzáértését több sikeresen beállitott jelenet dicséri.

(—á—)

SPORT

Szép idő kedvez a Balatoni Sporthétnek

Kedden ragyogó napsütésben folytak tovább a Balatoni Nemzetközi Sporthét eseményei. Az ünnepségek két középpontjában, Siófokon és Balatonfüreden a hűvös idő ellenére is igen nagyszámu közönség tartózkodik. Igen nagy érdeklődéssel várják a most következő napok versenyeit, mert a Balatonátuszás rendkivüli teljesitményén kivül még a galamblövőversenyek és a lovasmérkőzések is hátra vannak. Füreden a Borhét látnivalói is állandóan igen nagy érdeklődő közönséget vonzanak.

Matrózok és halászok evezősversenye

Egyik legérdekesebb, eredeti látványosság volt a balatoni matrózok és halászok evezősversenye. A versenyre három hajó vonult ki a nézőközönséggel és az embermagas hullámokban lefolyt verseny küzdelme mindvégig igen szép és izgalmas sportot nyujtott. Köhler Géza elnök inditotta el a versenyzőket, akik közül megérdemelt győzelemhez jutott: I. Benedek Ferenc balatonszemesi halászmester, II. Simon Lajos halász, III. Kovács Imre halász.

Kerékpárverseny a Balaton körül

A Balaton körüli „Tour de Balaton" verseny keretében igen kemény küzdelemben közel 200 km-es hosszu és fáradságos kerékpározás után 80 versenyző ért be a célba a füredi kápolna előtt. I. Éles, II. Gurkovics, III. Erős volt. A győzteseket a füredi gyógytéren Albrecht kir. herceg fővédnök megbizásából Álgya-Pap Sándor ny. altábornagy üdvözölte.

A balatoni sporthét hátralévő müsora: szept. 4-én, szerdán délelőtt 11 órakor Balatonfüreden a Tormay Géza Balatonátuszó verseny. Ugyanaznap délelőtt 11 órakor Siófokon kezdődik a nemzetközi galamblövőverseny, amelyen a magyar lövészeken kivül jugoszláv, német és olasz versenyzők is résztvesznek. Szept. 5-én, csütörtökön Siófokon a Nemzeti Lovarda rendezésében lovasmérkőzés, a melyen 50 kiváló urlovas és urlovasnő vesz részt, akik azonkivül különböző lovasjátékokat is bemutatnak. Szept. 7-én és 8-án Balatonfüreden lesz a nemzetközi tenniszverseny, amelyre több budapesti éljátékos is benevezett. A balatoni sporthétre utazó közönség 50%-os menetdijkedvezményben részesül. A szállodák utóidény árakat számitanak.

Szegeden lesz a magyar-jugoszláv uszó- és vizipolómérkőzés

A jugoszlávok Szegeden vasárnap mérkőznek a magyar uszó- és vizipólózó csapattal. A jugoszlávok a következő felállitásban szerepelnek: uszócsapatukban a 100 méteres gyorsuszásban Pelhan, a 200 méteresben Zizek, a 4×200-ban Balla, Curtini, Defiliti és Zizek. Hátuszójuk: Ciganovics, Cerer. Váltóstafétában Ciganovics, Cerer és Curtini állanak a rajthoz.

Vizipólócsapatuk a következő felállitásban áll fel: Mihovilovics, Giovanelli, Samardzics, Grkinics, Dinkovics, Polics, Ciganovics.

Kedden délután a margitszigeti Nemzeti Sportuszodában a magyar-jugoszláv uszóviadalra való tekintettel válogatóverseny volt, amelynek eredménye a következő: 100 m-es gyorsuszás: 1. Eleméri MAC 1:00.6 p, 2. Végházi BBTE 1:01.3 p, 3. Körössi UTE 1:01.6 p. Csütörtökön délután fél 6 órakor a 200 m-es gyorsuszásban válogatóverseny lesz Végházi és Körössi között.

Uj turistaszállót nyitnak meg Volócon

Kárpátalja felszabaditása évében a kereskedelmi minisztérium és az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal elhatározta, hogy Volócon sportszállót létesitenek. A sportszálló most készült el s szeptember közepén már meg is nyilik. A kárpátaljai minta-sportszállónak mindössze tiz szobája van, de hideg-melegviz ellátással és központi fütéssel is berendezték.

A svábhegyi golfpályán kedden ért véget a nemzetközi férfi golfbajnokság. Győzött erős küzdelem után Gurkovich Béla Forgács Gábor ellen. A bajnoki versenyen amerikai és svéd játékosok is résztvettek.

LÓVERSENY

A szerdai megyeri versenyek

Szerdán ismét a Pestvidéki Versenyegylet rendez versenyeket a káposztásmegyeri pályán délután 3 órai kezdettel. A különvonatok 2 óra 08 perckor és 2 óra 23 perckor indulnak. A turf hiveit jó program várja. A Rákospalotai dijban jobbnál-jobb lovak indulnak ifju lovasok alatt. Az eladó kétévesek között több versenyt nyert telivér szerepel. A két „rövid" hendikepet pedig egy egész csomó győzelemre érett ló indulásá teszi érdekessé. 1100 méteren a papirszámitás a Kozuch-féle lovak esélyére tereli a figyelmet. Illetve csak Mókára, mert Koma ezuttal — vajjon miért? — tulnagy sulyt kapott. Tipjeink: I. Désakna—Crataegus, II. Honvéd—Nincs több, III. Albula—Facér, IV. Gibic—(Kovács L. II. lov.)—Csibike, V. Mester—(Sári)—Hozsanna, VI. Móka—Pók II., VII. Pók II.—Gombolai idom.

KÖZGAZDASÁG

Varga miniszter a pozsonyi vásáron. *Varga József* ipari- és kereskedelemügyi miniszter a szlovák kormány meghivására Pozsonyba érkezett. A pályaudvaron először szentmiklósi *Szabó György* magyar követ fogadta, szlovák részről *Medriczky Géza* gazdasági miniszter üdvözölte. Üdvözlés után a miniszter elvonult a Hlinka-gárda diszszakasza előtt. A pályaudvar ormára ez alkalommal felvonták a cimeres magyar lobogót. A Dunavásáron a miniszter megtekintette a magyar kiállitást, majd Szlovákia sajátos ipari és népművészeti termékei iránt érdeklődött. Varga miniszter résztvett *Tuka Béla* miniszterelnök teáján, majd visszautazott Budapestre.

Az árellenőrzés országos kormánybiztosa az iparügyi miniszter rendelete alapján felajánlott állati máj és belső elválasztásu szervek legmagasabb árának megállapitásáról rendeletet adott ki, amelyet a Budapesti Közlöny szerdai száma közöl.

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma az augusztus 31-iki kimutatás szerint az augusztus 23-iki forgalommal szemben 112.2 millió pengővel emelkedett. A váltóbenyujtások összege 139 millió pengővel haladta meg a váltóbeváltások összegét. Az állami számlákon a befizetések 44.2 millió pengővel haladták meg a kifizetések összegét. Az érckészlet 2.5 millió pengővel, a váltópénzkészlet 1.6 millió pengővel csökkent.

A m. kir. Erjedéstani Intézet október 14-től 26-ig konzerviparosok, élelmezési üzemek alkalmazottai, gyümölcs, főzeléktermelők és háztartással foglalkozók rész-re konzervipari tanfolyamot rendez. Jelentkezés az Erjedéstani Intézetnél október 7-ig.

A Magyar Biztositástudományi Társulat hézagpótló kézikönyv kiadásával foglalkozik. A kézikönyv, amely kérdés-felelet alakjában tárgyalja a biztositás összes fontos gyakorlati tudnivalóit, rövid időn belül megjelenik.

Értékpiac

A részvénypiac forgalma barátságos hangulatban bonyolódott le. Kezdetben ugyan egyes vezető értékekben áru került a piacra, de azután ismét megélénkült az üzlet. A bankrészvények árnyalatnyi javulást értek el. A kötvénypiacon tartott irányzat uralkodott. A nem jegyzett értékek közül érdeklődés mutatkozott az állami kibocsátásu papirok iránt.

Részvények (zárjelben zárlat). Nemzeti Bank 177.75—178 (177.85), Első Bp. gőzmalom 13.70—13.80 (13.70), Bauxit 196—194 (194), Kohó 18.80—18.60 (18.60), Aszfalt 5 (5), Kőszén 388.50—390 (389), Nagybátonyi 44—45 (44), Salgó 40.30—40.80 (40.70), Urikányi 36 (36), Fegyver 37—36.60 (36.90), Ganz 17.40—16.95 (17), Rima 91.50—90.50 (91), Ofa 12.50 (12.50), Nasici 62.50—63 (62.50), Levante 0.30 (0.30), Tröszt 48—49 (47.90), Délcukor 86—86.75 (86), Magyar cukor 96.75 (96.75), Georgia 22.50 (22.50), Izzó 120 (120), Diana 159 (159), Műtrágya 37 (37), Brassói 25—25.50 (25), Gumi 54 (53.75), Vasuti forg. 19.20—19 (19), 1914. évi főv. 4.5% 305—301.50 (302), 1927. évi főv. 6% 100 (100).

Valuta. Dinár 7.60—7.90, USA dollár 360—365, Kanadai dollár 250—300, Cseh-Morva protekt. 11.45—11.80, Szlovákia 11.55—11.90, Lei 3.20—3.40, Lira 17.40—17.90, Svájci fr. 78.10—79.10, Svéd kor. 81.70—82.70 pengő.

Termény- és árupiac

A gabonatőzsdén sörárpából élénk kinálat mellett 2400 mázsa, főleg felvidéki származásu áru kelt el, mig kenyérmagvakból nem jelentettek üzletkötést. A hüvelyespiacon tartózkodó a kereslet borsó iránt, jó minőségü expresszborsóért 52, Viktória-borsóért 61—62 pengős árakat fizettek budapesti paritásban. A mák nagy áremelkedése tovább tart. Szép uradalmi kékmákért 220 pengős állomási árat is megfizetnek, az árakat 10 pengővel fölemelték. A fehér és a vörös köles árát 1—1 pengővel fölemelték, a vételkedv élénkülő.

A gabona- és terménypiac áralakulása. Buza 78 kg. 23.20, rozs 71 kg. 19.20. **Árpa:** sörárpa kiváló 26, elsőrendü 25, sörárpa 24, ipari 22, takarmány 65—66 kg. 20, középmin. 19. Zab 21.10. **Tengeri:** tiszántuli áll. 24.60, egyéb 23.55, Bpest közr. 23.35. Köles: vörös 35—37, egyéb 31—33. Káposztarepce 40—45, napraforgómag 28, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50. Mák 210—220. (Elkelt 180 q 220-ért). **Borsó:** Viktória 56—60, zöld 47—50 (Elkelt 600 q expr. 52, 450 q Viktória 60.50—62). Biborhere 135—140, bükköny: tavaszi 33—36, szöszös 78—83, csillagfürt 21.50—22.50, buzakorpa 16.80—17, 8-as buzaliszt 18.95—19.70. **Buzaliszt:** dara 42.60—43.60, 0GG, 0G, 0F 41.60—42.60 EB, EB1 35.20—36.20, SB 28.20—29.20.

Sertésvásár. A felhajtott 508 darabból 8 maradt eladatlan. Árak: szedett Ia 144, IIa 142—144, öreg IIa 136, tőkesertés 144, angol sonkasertés IIa 126—130 fillér. Husárak: szalonnás félsertés 180, félhus Ia 183—186, IIa 180—183, kicsontozni

SZINHÁZAK	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐV. OPERETT (½4, 8)	PESTI (5, 9)	ERZSÉBETV. (5, 8)	KAMARA VAR. (9)	KOMÉDIA (½5, ½9)	ROYAL VAR. (4, 8)
Szerda . . .	—	**Nyári kabaré**	Tokaji aszu	—	—	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	**Lassan a testtel**	Tapsról-tapsra
Csütörtök . .	—	**Nyári kabaré**	Tokaji aszu	—	—	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	**Lassan a testtel**	Tapsról-tapsra
Péntek . . .	Főpróba	**Nyári kabaré**	Tokaji aszu	—	—	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	**Lassan a testtel**	Tapsról-tapsra
Szombat . .	Döbrönte kurtje	Nyári kabaré	Tokaji aszu	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra
Vas. d. u.:	Furulyaszó	**Nyári kabaré**	Tokaji aszu	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra
Vas. este:	Döbrönte I.	**Nyári kabaré**	Tokaji aszu	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Sárgarigófészek**	**Borura derü**	Lassan a testtel	Tapsról-tapsra

FŐVÁROSI CIRKUSZ (4, 8). Naponta kétszer: Pickart déltengeri revüzenekara és a 3 Turul.

SZINHÁZAK MŰSORA

Vig. Nyári kabaré (Muráti L., Somlay, Mezey M.) (8). — **Magyar.** Tokaji aszu. Szilágyi—Eisemann 3 f. zen. vigj. (Fedák S., Rózsahegyi, Zimonyi M.) (8). — **Erzsébetvárosi.** Sárgarigófészek. Erdélyi M. 3 f. operettje (Honthy H., Csortos, Fejes T.) (8).

MOZIK MŰSORA

ÁTRIUM. (T. 153—034. Csak egyszer élünk (½6 ½8, ½10: szo., v., ün. ½4-kor is).

CASINO, Eskü-ut 1. (T. 383—102). **Napoleon házassága** (½6, ¾8, ¾10, szo., vas., ü. ¼4-kor is).

CITY, (T. 111-140). 4-ik hétre prol.! **A láthatatlan ember visszatér.** — **Rumba** (¾6, ¾8, ¾10; szo., vas. és ün. ¾4-kor is).

CORSO. (T. 182—618). **Saroküzlet** (½6, ½8, ½10; szom., vas. és ün. ½4-kor is).

DÉCSI. (T. 125—952). **Sarajevo** (6, 8, 10: szo., v., ü.: 4-kor is).

FÓRUM. (T. 189—543). **Sarajevo** (½6, ½8, ½10: szo., v., ü. ½4-kor is).

HIRADÓ. Erzsébet-krt. 13. **Magyar, Luce, Ufa, Rajzos hiradók. — Hazánk uj határai,** stb. **D. e. 9-től éjfélig folyt.**

KAMARA (T. 144-027). **A francia összeomlás** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt).

PALACE. (T. 221—222). **Bulldog Drummond titkos szolgálatban. — Weekend** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt.

RÁDIUS. (T. 122—098). **Csak egyszer élünk** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ü. ½4-kor is).

ROYAL APOLLÓ. (T. 222—002). **Nick Carter nem téved** (¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ün. 4, 6, 8, 10).

SCALA. (T. 114—411). Ma ¼6 és ½8: **„Z" a korbácsos ember.** ¾10-kor diszelőadás: **Csintalan férjek.**

URÁNIA. (T. 146—046). **Egyszer vagyunk fiatalok** (5, ¼8, ½10; szom., v. és ü. ¾3-kor is).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Bécsi gyors.

a *Fővárosi Operettszinház* évadnyitó operettje szombaton és vasárnap akciónkban van. A *Vigszinház* nagysikerü *Nyári Kabaré*-ja öt előadással szerepel. A jövő hét eseménye a *Nemzeti Szinház*-ban a *„Rabagas"* keddi előadása.

Jövőheti előadás. Nemzeti. Kedd: **Rabagas.**

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1—352—96) — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — József-körut 30. (Telefon: 134—371. — Krisztina-körut 133. (Tel. 1—508—24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2—695—95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Jezabel (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Jöjjön elsején (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Astra.** Császárvadász (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** A gályarab (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Elsodort asszony (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Ha eljön a holnap (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Kár volt hazudni (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Halhatatlan keringő (¾5, 7, ¼10). **Ipoly.** Halhatatlan keringő (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Mesebeli herceg (½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** A táncosnő (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Fekete éjszakák (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Asszonyok szállodája (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Jezabel (½4, ½6, ½8, ½10). **Rialtó.** Mimi, a gazdag ember lánya (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Kár volt hazudni (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Szept. 8-án: Gülbaba. 10-én: Egyetlen éjszaka. 12. és 15-én: Halálos tavasz. 17-én: Elsodort asszony (½5 ¾7, 9). **Tivoli.** Fekete éjszakák (½5, 7, ½10). **Turán.** Nagy keringő (4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. szerdai műsora. 6.40 Ébr., torna. **7** Hir, közl., étrend, hangl. **10** Hir. **10.20** és **10.45** Felolv. **11.10** Vizj. **12** Harang, időj. **12.10** Hangl. Közben **12.40** Hir. **1.20** Időj., vizállás. **1.30** Postászenekar. **2.30** Hir. **2.45** Műsorismertetés. **3** Árak, árf. **4.10** Asszonyok tanácsadója. **4.45** Időj., hir. **5** Hir szlovák és ruszin ny. **5.15** Cigányz. **6** Az Ifjusági Labdarugók Országos edzőtáborából, hangképek. **6.30** Grieg-hangl. **7.15** Hir magy. és rom. ny. **7.25** Schumann: Karneval. **7.55** Külügyi negyedóra. **8.10** Operett-részletek. **9.40** Hir, idő, hirek szlov. és rusz. ny. **10.10** Cigányz. **11** Hir idegen ny. **11.20** Tánclem. **12.05** Hir. **Budapest II. 7.30** Felolv. **8** Hir magy., szlov. és rusz. nyelven. **8.25** Felolv. **8.45** Kamarazene. **9.35** Időj.

való hus 168 fillér. Hátszalonna sózott 28 kg. 198, 20 kg. 182—192, háj 186, belföldi zsir 190, márkás exportzsir 206, belsőrész 130, bél és gyomor 110—130 fillér.

Husvásár. Készlet: nagymarha 240 (eladás 190), növendékmarha 4 (4), bivaly 1 (1), borju 643 (473), birka 182 (172) drb. A vásár irányzata közepes. Árak: marhahus ökör Ia egészben 210—224, hátulja 230—246, eleje 194—200, szegye 190, marhahus ökör IIa egészben 180—200, hátulja 190—210, eleje 170—180, szegye 166, tehén Ia egészben 200—206, hátulja 220—226, eleje 184—190, szegye 180, tehén IIa egészben 136—172, hátulja 150—186, eleje 130—150, szegye 140, csontozni való 120—130, növendékmarha Ia egészben 140, borju ölött bőrben Ia 170—176, IIa 160—168, IIIa 150—158, borju eleje 140—146, lebőrözött eleje 136—144, hátulja Ia 190—200, IIa 160—188, juh ölött nyuzott Ia 156—160, IIa 130—154, bivaly 116, zsiger 100—110, faggyu 55—110, csont 40, marhafej 150—250, orr és köröm 30—50, láb 4 drb. 60—100, pacal egészben 70—100, marhabél 300—450, borjufodor egészben 50—70, juhbél 70—107 fillér kg-ként.

Borjuvásár. Felhajtás 294 drb. A vásár irányzata vontatott. Árak: Ia 102—104, kivételes 108, IIa 90—100, IIIa 50—87, juh 272 drb. 55, bárány 27 drb. 55 fillér kg-ként élősulyban.

Csepeli vásártelep. Élő csirke 170—190, tyuk 140—160, lud 190—220, ruca 200. Tisztitott csirke Ia 230—300, IIa 200—220, tyuk 180—220, lud 190—245 ruca 170—240. Tojás: ládaáru, eredeti 200, kiolvasva 215—220, tejfel 1.10, teavaj 3.50, paszt. 3.80, tehénturó 0.60. Száraz lencse 74, sárga borsó 80—98, zöldborsó 82. Burgonya: rózsa, Gülbaba 11.65, Ella 9.55, vöröshagyma 12—14, fokhagyma 34—44, fejeskáposzta 7—12, kelkáposzta 6—12, kalarábé 1—4, fejessaláta 4—12, cékla 10—16, karfiol 20—40, tök 6—8, sóska 16—26, paraj 24—35, zöldborsó 55—70, zöldpaprika 20—32, tölteni 35—50, vajbab 24—45, uborka 16—60, paradicsom 12—18, tengeri cső 6—8.50, alma 20—90, körte 60—130, szőlő 60—125, szilva 20—40, ringló 35—60, sárgadinnye 12—30, görögdinnye 12—22, dió uj 1.40.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő

KISNYILTTÉR

Ára mm-ként hétköznap 30, vasárnap 52 fill. Gyüjtőhirdetések igen olcsó dijszabás szerint.

MUNKA
Férfi állás

Mérlegképes könyvelővé gyakorlati uton gyors eredménnyel kiképez szakértő. 128—754. Értekezés 8—12 és 2—5.

Fiatal keresztény előadót keres Vargha jogi szeminárium, Kecskeméthy-u. 13. T. 180-541.

Művelt, érettségizett, keresztény fiatalembert keres külföldi könyvbizományos cég. „Gyakornok 60760" jeligére főkiadóba.

Néhány heti eredményes budapesti működés után napilap nagy keresettel vidéki megbizást ad. Erzsébet-körut öt III. 26.

Gyakorlott ügynök ernyők eladásához jelentkezzen, 12—2 között, este 6 óra után, Rózsa-utca 44., II. 5. 60759

Belvárosi selyem-, szövetüzlet keresztény ügyes eladót keres azonnalra. „Rutin" jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér. 55184

Pénzbeszedőt óvadékkal felveszünk. — Ajánlatot „Duna" jeligére Balogh hirdetőirodába, Szt. István-körut 9. 55106

Szücskonfekció üzlet keres első eladónak igazolhatóan keresztény **férfi vagy női alkalmazottat azonnali belépésre**
Leveleket „Gyakorlott 55195" jeligére főkiadóba

Városi alkalmazott házfelügyelőséget keres ingatlanfedezetre. Szondy-utca 70. Nové Imre.

1000 P óvadékkal házmesterséget okt. 1-re. Danka, Maros-utca 30., fszt. 5. 60770

Soffőri állást keresek szerény fizetéssel, mint kezdő. IV., Molnár-u. 19. I. 13/b. 7402

Őskeresztény hosszabb gyakorlattal soffőri állást keres. Cim fők.

Női állás

Komoly keresztény tisztviselőnő, ki raktári adminisztrációban jártas, azonnalra felvétetik. Ajánlatokat „Szorgalmas" jeligére Leopold Cornél hirdetőbe, Teréz-körut 3. 55193

Őskeresztény gép- és gyorsirónő jó referenciákkal felvétetik kőbányai gyárba. Sajátkezü ajánlatok „Szorgalmas 30653" Erzsébet-köruti főkiadóba.

Kezdő tisztviselőnő keresztény vagy tanusitványos, pénztárkezelésben is jártas, felvétetik. Ajánlatok „Fizetés megjelöléssel" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. 55206

Osztálysorsjegy iroda teendőkben gyakorlott tisztviselőnő ajánlatát kérjük. Ajánlatokat továbbit „Hozzáértő" jeligével Leopold Gyula hirdetővállalat, Erzsébet-körut 39. 55213

Intelligens keresztény fiatal leány némi irodai gyakorlattal belső, külső elfoglaltságra azonnal felvétetik. „Becsület és szorgalom 60764" jeligére főkiadóba.

Perfekt keresztény gyors- és gépirónő felvétetik. Jelentkezés okmányokkal ½9—9 között, Hőgyes Endre-u. 13., III. Mefhosz könyvkiadó. 60756

Urileány irodai, esetleg más állást vállalna. „Nem keresztény 7387" főkiadóba.

Őskeresztény urileány bárminemü állást keres irodába, vagy mint házikisasszony háztartásban, kézimunkában, varrásban jártassággal. — Cim: Jókai-u. 40. II. 17. Sz. Ó. 19734

Szerény igényü, Budán lakó keresztény kezdő irodistanő azonnal felvétetik. Bimbó-ut 17.

Gyakorlott irodakisasszonyt, ki távollétemben helyettesiteni tudna, felveszek. Fizetése 80—150-ig, 300 P óvadék szükséges. Peskó régi ingatlaniroda, Baross-utca 78. 36873

Gépirónő, aki németül tökéletesen sztenografál, tanusitványos délutánra felvétetik. Ajánlatokat „Ügyvédhez" jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér. 55182

Őskeresztény, jól számoló, gépirni tudó női gyakornokokat felveszünk. „Élelmiszervállalat 30643" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Gépirónő, számlázásban gyakorlott, nagykereskedésbe felvétetik 100 pengő kezdő fizetéssel. Keresztény származásu vagy tanusitványos legyen. „Önálló munkaerő 7392" jeligére a fők.

Eladásban jártas kisasszonyok felvétetnek. Seiner és Klinger női divatház, IV., Kossuth Lajos-utca 17. 55204

Fiókvezető megfelelő biztositékkal és forgótőkével fix és jutalékra felvétetik. Korona Tejcsarnok, Drégely-u. 15.

Jómegjelenésü fiatal hölgy őszi vásárra felvétetik. 8—12-ig. (Scheiber.) Andrássy-ut 47.

Kiszolgáló kisasszony, intelligens, fiatal, keresztény, mükereskedésbe felvétetik azonnalra. Központi Áruforgalmi Vállalat, Dohány, Nagymező-u. 36.

Trafikba vezetőnő kerestetik (kezdő is) 1200 áruátvétellel (lakással) havi össz. jár. 260. József krt 65, II. udvar, I. 8.

Pullover kézimunkakötőnők jelentkezzenek d. előtt: Teréz krt 46, II. 8.

Jó házból való tanulóleány és kézileány felvétetik. Paulette fonalüzlet, Régiposta-u. 2.

Társalkodónőnek vagy gyermek mellé ajánlkozik gyakorlattal, németül beszélő, nagyon megbizható, intelligens uriasszony. Sziget-u. 23., III. 2. Telefon: 493-492.

Középidős, szolid, jólelkü magányos nő házvezetőnői állást keres, magányosnál. Igen jól főz, üzlethez is ért, anyahelyettes is lenne. B. J.-né, Szőny, Belső-utca 267. 60749

45 éves, jómegjelenésü perfekt főző házvezetőnő kitünő hosszu bizonyitvánnyal állást keres. Szerény igényekkel. „Megbizható 60750" fők.

Középkoru magányos urinő magányos háztartása vezetésére ajánlkozik. Megbizható, mindenhez értek. Sz. Gézáné, Szabadkai-utca 12., ajtó 2., Ujpest. 7405

Németül beszélő, varrni tudó, magányoshoz házikisasszonynak, esetleg gyermekek mellé ajánlkozik vidéki városba is. Rogelmayer, Kerepesi-ut 32. I. 30. 30642

Főző szobalány, tiszta, ki megbizhatóságát igazolni tudja, 2 személyhez uriházba felvétetik. D. e. 9—10 Vilmos császár-ut 65. VI. 1. 55215

Délelőttre kisfiamhoz intelligens fiatal nőt keresek. 5-től. Ács, Rákóczi-ut 25. 55202

Gyerek mellé ajánlkozik fiatal özvegyasszony. „Gyermekszerető 7398" jeligére főkiadóba.

Perfekt főzőnő csak szobalány mellé ajánlkozik éves bizonyitványokkal. Törökvész-ut 47. 7379

Vidéki lány 15-ére állást keres gyermek mellé éves bizonyitvánnyal, esetleg kezdő szobalánynak. Raun Erzsébet, Szövetség-utca 45. földsz. 9.

Mindenes ügyes, idősebb, magányoshoz ajánlkozik. Kovácsné, XIII., Váci-ut 51/a. fszt.

Mindenes főzőnőnek ajánlkozik megbizható fiatalasszony, esetleg vendéglői. I. Országház-utca 11. f. 8. Forrayné.

Vidéki fiatal főzőmindenes ajánlkozik azonnalra. Lujza-utca 1-c., II. em. 22. 60725

Mindeneslány jobb uri házhoz vagy bejárónak. Szinyei-Merse-u. 25. f. 7.

38 éves perfekt bejáró főzőnőnek ajánlkozik, penzióba is. Balláné, Murányi-utca 51. III. 19.

Perfekt főzőnő, bejáró állást keres, nagyobb uri ház vagy panzió lehet. „Jól főző 7383" fők.

Fiatal, megbizható, gyermektelen házaspárnak takaritásért szép utcai szobát és világitást adok. Jelentkezni d. e. 9—12-ig, d. u. 5—6-ig VII., Barát-utca 11. II. 3.

Lakást adok takaritásért. Margit-körut 101. magasföldszint 1. Jelentkezés háromtól ötig.

Altiszt házaspár takaritásért lakást keres magányos urnál vagy hölgynél, esetleg irodatakaritásért. Szabó József, Gömbös Gyula-ut 51. I. 2. 46676

Középkoru nő jó bizonyitvánnyal takaritást vállal. Bajnok-u. 8. I. 7.

Megbizható gyermektelen házaspár takaritásért lakást keres üresen magányosnál, éves bizonyitványokkal, 15-re Paksi Lajosné, Teréz-körut 50., II. 4. 60754

Gyüjtőh. Állást keres

Gép-, gyorsirónő némi gyakorlattal elhelyezkedne. „Őskeresztény 60761" Erzsébet-köruti főkiadóba. — **Komoly szobalány** ajánlkozik kisegiteni is. Hunyadi-tér 11. II. 21. — **Jobb leány** főző mindenesnek ajánlkozik magányoshoz vagy házaspárhoz. „Jó bizonyitvánnyal 55191" főkiadóba.

Oktatás

Ajánlom erdélyi származásu keresztény német-magyar nevelőnőmet uri családhoz, hosszu és kitünő bizonyitványokkal, nappali elfoglaltságra. Cim: M. S., VI., Hajós-u. 25. I. Telefon: 129—885. 19737

Tanitónőket, franciákat, németeket angollal, bonneokat, csecsemőápolónőket ajánl, elhelyez Sugár, 18—84—15. Petőfi Sándor-u. 10.

Gyermekszerető, háztartásban, varrásban segédkező urileány, magyar, német, azonnalra elmenne. „Gépen is irok 89404" jeligére fők.

Német, angol nyelvtanitás csoportoknak is berlini hölgynél olcsón. Megbeszélés hétfő, szerda, péntek 4—7 között Csáky-utca 20. III. 1.

Fiatal német hölgy perfekt beszél angolul, német és angol órát ad „Perfekt 55210" fők.

Angol nyelvtanitást, társalgást vállalok szobakonyhás vagy konyhahasználatos lakásért. — „Butorom van 60763" jeligére főkiadóba.

Német ur magyar nyelvtanitót keres. Ajánlatokat „Tökéletes" jeligére Rudolf Mosse-hoz, Erzsébet-körut 23. kér.

Mérlegképes könyvelővé, helyes-, gép-, gyorsirová gyakorlati uton hetek alatt kiképezi Szemző tanár, Nagymező-utca 10. 7399

ADÁS-VÉTEL
Butor

Részletre sezlonok átvetők. ebédlő- és futószőnyegek. Paplanok, fotelágyak, függönyök, kárpitosáruk. Lakásberendezőnél, Baross-utca hetvennégy.

Szenzációs butorhitel! Gyönyörü hálók, legujabb kombinált berendezések, ebédlők mesés olcsón. Óriási választékban. Minden 100 pengő után havi 7 pengő részletre. Egy éven belüli kifizetésnél kamatokat visszatéritjük. István-ut 22.

Veszünk legmagasabban **hálót** ebédlőt, uriszobát, egyes butorokat. Penziás, Rákóczi-ut 86. Tel. 13-76-62.

BUTORT LEGJOBBAN „Bog-Mill" r.-t. butorüzletében, VI., Vilmos császár-ut 43. vásárolhat

Használt kombinált szobák hálók, egyes darabok igen olcsón részletre is. Klauzál-utca 26. 54867

Remek háló, ebédlő, kombinált butor eladó. Karpfenstein-u. 15. Asztalos. 60567

HASZNÁLT MŰBUTOROK ÉBNERNÉL KARPFENSTEIN-U. 2/A

Használt butor biztosan jó. **Hálók** 150-től, sima **hálók** 280-tól, ebédlők 190-től, gyönyörü kombinált szobák, használtak, ujak 315-től (7 drb). **Uj és használt konyhák.** Óriási választék. **Részletfizetés. Butormagazin, Mária-utca 48.** 60590

Károly-körut 3-a
Ön még nem tudja. Óriási választékot talál, ha megtekinti különleges márkás, alig használt Styl műbutorainkat, hálók, ebédlők, uriszobák, stilszalonok, garniturák olcsón.

NAGY SÁNDOR Károly-körut 26
Gyönyörü uj használt **BUTOROK**
Hálók, ebédlők, uriszobák, garniturák, irodabutorok, csodás kombinált berendezések.

Kamatmentes részletre gyönyörü hálószobák, szenzációs kombinált berendezések. Árban, feltételekben, minőségben vezetünk. Nagymező-utca huszonöt.

Butorozott kis szoba fürdőszobával kiadó. VIII., Kálvária-tér 20. fszt 1.

Gyönyörü háló, kombinált szoba, kombinált szekrény, garnitura olcsón. Hajós-utca 14. I. 1.

Biedermeier szekrényt vennék. „Priváttól ármegjelöléssel 19735" jeligére főkiadóba.

Egyéb berend.

SZÖNYEG-JAVITÁS szakszerüen Modern Szőnyegüzem Szente Elemérné, Tátra-u. 6. Tel. 119—352.

Keleti szőnyeget (hibásat is) magas árban veszek. Telefon 142-843.

Jó karban levő Lakostüzhely eladó. Telefon: 139—387. 46678

Perzsa összekötő privátnak eladó d. u. 4—5-ig. Rózsa-u. 62. II. 21.

Réz kávétartányok csemegetálak, cukorkásüvegek eladók. VI., Kis János-utca 4. I. 1.

Hangszer

Használt zongorákat v. pianinót kp. veszek. T.: 342—836. 60734

SCALA Erzsébet-körut 15
Világmárkás zongorák, pianinók legolcsóbban. Páncélszerkezetü rövid zongorák 650.— pengőtől. Részletfizetés. 35416

A világ legjobb zongoragyártmányainak VÁLASZTÉKA:
LYRA r. t., Erzsébet-körut 19. Részletre is!

Hegedü Sternberg Legolcsóbb Rákóczi-ut 60.

Hivja 13-93-23. Veszek zongorát, pianinót. Fahn készitő, Rákóczi-ut 64.

Páncélos modern zongora 650 P. Mendölné zongoraterme, Bezerédy-u. 10. 36878

Zongora olcsón eladó. Erzsébet-krt 21., fsz. 3.

Bösendorfer, Stingl, Lauberger, Wirth legolcsóbban. **Bérlet hangszerek.** Erzsébet-körut 33., I. em. 36882

Ingatlan
Birtok—Telek

Házak, gyárak, telkek adás-vétele. Meller, Béke-tér 2.

Vennék birtokot, szőlőt, gyümölcsöst 50 holdig nyári fürdőhelynél. — Részletes ajánlatokat „Jogosult 7389" jeligére főkiadóba v. 167—761 tel.

Többévi részletre, □-ölenként 6 pengőtől vásárolhat 150 □-öles telket, Dunastrandhoz, állomáshoz közel; rendezett kertvárosban, villák között Felsőgödön. Nyugati pályaudvartól 29 percnyire. Kérjen tájékoztatót! Pestkörnyéki Takarék, Erzsébet-körut 27. Telefon: 422—151. 60748

Svábhegyi 520-as villatelek jutányosan eladó. Tel.: 155—487, d. e.

Közműves telek Tisza István kertvárosban minden elfogadható áron sürgősen eladó. Csalogány-utca 52. III. 15.

Bérház — Gyár

Horthy Miklós-utnál III. em. legkitünőbb modern bérpalota 8% jövedelemre 85.000. **Budai ingatlanokban legnagyobb választék! Összes kényszereladások nyilvántartva! Szajka** ingatlaniroda, Horthy-ut 124. Tel. 259—122. 36731

Pálffy-térnél uri bérház komf. kislak. nagyadóment., évibér 11-szereséért, 38.000-ért sürgősen; **Krisztinában** nagyj. I. o. épitk. 18 összkomf. pazar lak. 140.000-ért, 90 ezerrel átv.; **Vérmezőnél** V. em. masszív bérpalota, hallos luxusos kislak. adóm. 31.000 bér, 320.000-ért, fiz. felt. **Dr. Hegyi,** 13—96—83.

Sarok 46.000 hoz, 360.000. Knapik, T. 349—896. 2—5.

40.000-ért tisztv.-telepi 2x1, 1x4 összkomf. adóm. Más 50.000-ért, I. em. adóm. 4750 jöv., átvéh. 35.000-rel. Prohászka, telefon: 133—806. 36863

Keresek bérházat 50—80.000 P-ig. Novotny, X., Liget-tér. 89524

Villa—Palota

Olaszfasornál 4 szobás adómentes villarész, központi fütéssel, garázzsal, 34.000. **Ezenkivül nagy választék budai villákban! Összes kényszereladások nyilvántartva! Szajka** ingatlaniroda, Horthy-ut 124. Tel. 259—122. 36732

Böszörményi-utnál 4 szobás, komf. nagyadómentes luxus villa, potom 26.000-ért. **Tisztviselőtelep** leggyönyörübb 5 szoba, hallos luxusvillája, közp. füt. házm. lak. 50.000-ért; **Budagyöngyénél** 2+3 szobás összkomf. lak. és házm. lak. stb. 70.000-ért, fiz. felt. Dr. Hegyi, 13-96-83.

2x3 iker 70.000, 8 95.000. Knapik, T. 349—896. 2—5.

Csal. ház—Örökl.

Kőbányán villamosnál 2 szobás ház 135 □-öl telekkel 10.000 P-ért eladó. Novotny, X., Liget-tér.

Öröklakások NAGYKÖRUTAK KÖZÖTT
VII., DOHÁNY-U. 30/b alatt (Ostende-kávéház mögött) luxuskivitelü, délkeleti, erkélyes 1—2 szobás hallosak, gardeobeszobával és garszonok beépitett konyhabutorral eladók. Központi fütés, melegviz. Óvóhely. Minden lakás önálló telekkönyvi tulajdon. Vételnél vevő nevére azonnal átirva. Tőkebefektetésre nettó 7% kamatozás. Érdeklődés helyszinen egész nap, vasárnap is 2-ig. Telefon: 340—905.

Vérmezőnél 1962-ig nagyadóm. 4 szobás, komf. etázsfütés, luxus öröklakás, átirásmentesen 25.000-ért, 22-vel átv. Dr. Hegyi, 13-96-83.

Rákosszentmihályon egy kettő szoba, veranda, fürdőszoba felszerelve, házmesterlakás szép gyümölcsössel sürgősen eladó, 7000 pengő. Kohn Adél, Rákosi-ut 115.

Rákospalotán, Bethlen-utcában 3 szobás, összkomfortos családiház 168 □ öles, gyümölcsössel 14.000 P, 8000-rel átvehető. Tulajdonos Budapest, Király-u. 72. Holló 3—6 között. 30654

Ruházat

Kifogástalan állapotban perzsabundát, perzsaszőnyeget, márkás képet vennék. Tel. 157-824.

Perzsalábbunda olcsón eladó. Pilát szücsnél, Ferenc-körut 32., II. 3.

Viselt ruhát, zálogcédulát drágán vesz, szövetre becseréli **Nutovics,** Népszinház-utca 26. Tel. 141-467. Házhoz megy.

Használt férfi-, női és **egyenruhákért** cipőért, egész háztartásért, jégszekrényért legtöbbet fizetek. Szövetcsere. **Freund,** Dobozi-utca 27. Tel.: 14-26-73.

Használt férfiruhákért, egyenruhákért óriási árat fizetek. Spiegel, Teréz-körut 2. T. 128-942.

30%-kal most még olcsóbb, ha bundáját modernizáltatja Robitsek Zoltán szücsnél, VIII., Baross-u. 6. Bundák e hónapban még olcsón kaphatók. 19739

Ezüstróka, szép, uj, priváttól eladó. T. 334-212.

Egy szil- és egy csikóbunda eladó. Váci-ut 34. II. 1., délelőtt. 60767

Használt férfi, női és **egyenruhákért,** egész háztartásért, zálogjegyért **SZENZÁCIÓS** árat fizetek. Szövetcsere. István-ut 28. Gerstl. Telefon: 13-46 85.

Perzsa- és szilbunda, szép eladó. Irimiás szücs IV., Váci-utca 21. I. 9-A.

Szép perzsabunda zálogcédulája azonnal eladó, megnézhető. Telefon: 115—089. 60765

Üzlet

Jómenetelü füszer- és csemegeüzlet (esetleg más célra is), sarokhelyiség. Pannonia-u. 14.

Kávézó, étkező eladó. Levelek Erzsébet-köruti főkiadóba „Nagyforgalmu 30652" jeligére

Söntést elszámolásra átvennék, betársulás is. „Őskeresztény 30651" jeligére főkiadóba.

Söntés lakással, 15 éve egy kézben, 300 napi bevétellel, jutányosan eladó. Stern, Baross-utca **44. fszt. 2**

Saroksöntés lakással, kényszerből négyezerötszázért eladó. Peskó bizalmi ügynöksége, Baross-utca 78. 36872

Söntés és vendéglő, jómenetelü saroküzlet, azonnal átadó. Wesselényi-utca 18. sz. Weisz Mendel. 7404

Söntés gócponton napi 200 forgalommal hihetetlen olcsón átadó. Ferenc-körut 24. II. 2.

Italmérési engedély elvonása miatt kiadó Pestkörnyéki Kertvárosban jól bevezetett üzlet, korlátolt italmérési lehetőséggel. Csemegeüzletnek kiválóan alkalmas 1 szobás komfortos, kertes lakással, nagy pincével, havi 130 pengő bérért. Cim: Ferenc-körut 46. trafikban.

Régi jól bevezetett női fodrászüzlet férjhezmenés miatt berendezéssel is jutányosan átadó. Gera István, Lajosmizse.

Egyéb adás-vétel

Használt, bontani való autót veszek. Homok-utca 7. pince. 60776

1500 Fiat prima állapotban bevonulás miatt eladó. Csengery-utca 74.

Interloch varrógép (Union Special) kifogástalan állapotban bevonulás miatt eladó. Telefon: 126—170. 7380

Tésztagyári gépeket keresek. Részletes árajánlatot „Külföldi 60757" jeligére főkiadóba.

Üres használt boroshordót veszek. Dr. Éber, 183—324. Kecskeméti-utca 14. 55169

Szegvas és T-vas kerestetik 20×20×3-as méretben. Telefon 183—994. 55207

Idomitható fajkutyát veszek. Olgyay Viktor és Aladár mérnöki irodája, Semmelweis-u. 2. Reggel 8—10-ig. 30646

35 kg. apró, estélyi ruhára való szikes gyöngy eladó. Retek-utca 29. sz. cipész. 60774

Lepedő, törülköző, asztal és ágynemü eladó. Andrássy-ut 28. földszint 5. 7409

BÉRL.-ELLÁT.
Lakás

2 szobás komf. lakás Erzsébet-körutnál 70 pengő bérrel átadó. 139-796.

Lakását kiadom Bejelentőt honorálom. Telefon: 121-173, 125-782.

1 szoba hall, főzőfülkés, közp. fütéses lakás uriházban, parlament mellett, azonnalra átadó. Klotild-utca 12/c. Telefon 124-758. 55214

2 szobás lakás olcsón kiadó. Miksa-u. 9. III. 17.

Elcserélem kétszobás, komfortos, margitköruti olcsóbérü lakásomat egyetem környéki nagyméretü egyszobásra. „Lelépés nélküli 30655" Erzsébet-köruti főkiadó.

Keresek azonnalra vagy novemberre kettőszoba hallos vagy háromszobás komfortos lakást. Telefon értesitéseket 122-967 számra 9 és 2 óra között kérek. 55203

Egyszoba, konyha összkomf. butorral azonnalra átadó, kiadó Andrássy-utnál, Eötvös-utca 26-B. Házfelügyelő.

Átvennék 2 sz. hall vagy 3 szoba összkomfortos lakást Budán. Krisztinában régi bérrel Erdélybe áthelyezettől. Telefonom 347-435. 7385

Magányos ur főbérleti garszonlakást keres. — „Központi fütéssel" jeligére Blocknerhez, Városház-u. 10. 55205

Kétszobás lakrészt üresen vagy főbérleti lakást orvosi rendelő céljára keresek. Tel. 311—475., d. u. 2—5-ig. 55187

Kiadnám októbertől májusig kétszobás, komfortos, erkélyes, butorozott lakásomat orbánhegyiuti villában. Tel.: 153—984. 7410

Garszonlakás, komfortos, kiadó. Ferenc József-rakpart 13-15. V. 14.

Lakását dijmentesen bérbeadja gazdag megbizóinak Budapesti Lakásközvetitő, Muzeum-körut 5. 60752

Garszonlakás, főzőfülke, fütés, m. viz Szent István-krtnál 95. 257-793.

Vigszinháznál luxus **1. sz. hall öszk. erk.** 1350+25%. Tel.: 121—173.

Szent István-parknál **1. sz. luxus garszon** 720+25%. Tel. 125—782.

FIGYELEM! 1-2-3-4 szobás olcsóbérü lakások azonnalra, későbbre kizárólag **Fortunánál** kaphatók. Teréz-Körut 12. I. 3. Telefon: 118—511. 55176

ELSŐ KERESZTÉNY LAKÁSKIADÓNÁL, Alkotmány-u. 19 I. 5 Az összes kiadó olcsóbérü egyszerü és luxuslakások bejelentve. Telefon: 127—031. 55194

5 : 2000—6 : 2200. Keresek 1—2 sz. 1200-ig cserébe adok 1 félkomf. 660. **Knapik,** T. 349—896. D. u. 2—5-ig. 36864

Klotild-u.-nál erkélyes 1 szobás, teakonyhás **azonnalra.** 1000+25%. Lakásforg. 127-171. 55912

Kétszobás összkomfortos modern, ujonnan berendezett, olcsó lakbéres **lakás butorral** átadó. Böszörményi-ut 44. III. 2. 55165

Lakások:
Zuglóban 1 sz. komf. azonnal havi 65. **Körtérnél** 1 sz. garsz. melegv. 68, u. o. 3 sz. összk. 125. **Nyugatinál** 2 sz. havi 60. **Átriumnál** 1 sz. hall 1100+8%. **Németvölgyi-utnál** 2 sz. luxus 75. **Thököly-uton** 2 sz. villalak. 77. **Fasornál** 4 sz. főuri 150. **Parlamentnél** 1 sz. hall 100+25%. **Corvinnál** 2 sz. modern azonnalra. Ezenkivül lakások bármerre
Lakásnyilvántartónál Horn Ede-utca 8.
Telefon 121—173, 125—782.

3 szobás lakás Andrássy-utnál 1400, 3 szobás Nemzetinél 1300, 2 szoba hallos Északi-uton 1600, 2 szobás Corvinnál 1100, 1 szobás Rákóczi-utnál 840. **Fortunánál,** T.: 118—511.

Egy szoba-konyhás fővagy albérleti lakást keresek butor nélkül lehetőleg azonnalra vagy 15-re 50—60 P-ért. Részletes ajánlatokat „Közvetitőt dijazok 46671" fők.

Szoba-konyha Csúcshegy alján szőlő-gyümölcsössel bérbeadó. 45-70-77. 7378

Olcsó lakások!!! villák, garszonok, Pesten-Budán azonnalra-későbbre a jobb keresztény körök közvetitőjénél kaphatók. Teréz-körut 37. I. 5. T 120-001.

Szoba—Ellátás

Különbejáratu üres, napfényes, tágas utcai szoba, cselédsz., berendezett konyhával, fürdőbenyilóval 1—2 személynek azonnalra is kiadó. Gyulai P.-u. 16. III. 3. Lift. Tel. 144—940 7—8, 12—14 és 18—21.

Butorozott szobák garszonbérletek, átutazószobák olcsón, napibérért, főlépcsőházi, főbérleti lakások. — Tel.: 422-156. EXPRESSNEL, Erzsébet-körut 16. f. 3.

Szép közp. fütéses utcai szoba kiadó. Bálvány-u. 8., III. 3. 55209

Főlépcsőházi gőzfütéses dunai luxusszoba fürdőbenyilóval, országháznál urnak, vidékinek. Tel. 118-395. 7172

Lépcs. fürdőbenyilós utcai, elegáns szoba és udvari kis szoba kiadó. Izabella-u. 45., II. 15.

Pasaréti-uti villában különfeljáratu garszonszoba kiadó. T. 16—49—08.

Szentkirályi pansió, Szentkirályi-utca 6. olcsó családi otthon állandóknak nagy árengedmény. 55167

Elegáns utcai fürdőhasználattal, lifttel kiadó. Jókai-utca 28. III. 3.

Urileányotthon. Üllői-ut 2. Ellátás 70 P-től. Lakás 20 P-től. T.: 330-853.

Diáklányt elvállalok teljes ellátással. Veres, Mária-utca 5. I. 5. 30644

Fasor penzió teljes komfort, erkélyes szobák, kitünő ellátás 7 P. Vilma királynő-ut 20. 421-384

Központi fütéses nem különbejáratu butorozott szoba, melegvizes fürdősz. haszn. állásban levő hölgynek olcsón azonnal kiadó. Pannonia-u. 9. f. 4. 7400

2—3 urileánynak kellemes otthont nyujt kitünő ellátással uricsalád. Melegviz. József-körut 17., félemelet 5.

Vérmezői luxus utcai gőzfütés, melegviz, azonnalra. Tel. 157-967.

Tőzsdénél főlépcsőházi fürdőbenyilós utcai elegáns szoba urnak kiadó. Tel. 1127—26. 7376

Erzsébet-krti tágas szoba, utcai, irodának kiadó. „Forgalmas 7381" jeligére főkiadóba.

Átutazóknak Vilma királynő-ut 20. 421—384

Nemzetinél előkelő helyen komfortos szoba havi-napi bérbe vidékinek is. 145—148. 36875

Egyéb bérlet

Saroküzlet Szondy- és Vörösmarty-utca sarkán, kitünő üzletvidéken, pinceraktárral vagy anélkül kiadó. Tel.: 118—978, d. u. 2—4.

Földbérletek 70 m. h. szőlővel, réttel, épületekkel évi 2000 P bérért vagy feles gazdálkodásra kiadó. 45 m. h. buzatermő szántótanyával 2 mm. buzáért. Kulih János, Alberti-Irsa. 89526

KÜLÖNFÉLE
Házasság

Férjhezmennének: urileány 60.000 P.-vel; árvaleány földbirtokkal; polgárleány 30.000 P.-vel. Bővebbet: **Nagy Jenőnél, Rákóczi-ut 61.** Telefon. 36884

Megnősülne keresztény zálogházi becsüs. „30-ig 30626" Erzsébet-krti fők.

Szigoruan magánhirdetés. 49 éves, intelligens urinő férjhez menne oly férfihoz, kinek nem vagyon kell, hanem egy boldog családi életre vágyik. Nagyon boldoggá tudnám tenni azt, aki engem megért és szeretni tudna. Csakis jobb emberek irjanak. Teljes cimre, fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Kalandorok kiméljenek. „Boldog jövő 7406" jeligére Pesti Hirlap főkiadójába.

Magányos, intelligens, finomlelkü, tiszta multu 59 éves nő vagyok, pár ezer P és kelengyém van. Mindenben hozzáillő uriembernek gondos, hüséges „Élettársa lennék 89430" lev. fők.

Állami állásban levő, 29 éves, róm. kat. urileány férjhez menne csakis róm. kat. 40 évig tisztviselő vagy orvoshoz. Ha özv., gyermek nem akadály. Elvált vagy más vallásu ne irjon. Értesités „Szebb jövő" jeligére Vig-utca 18., trafik. 60755

Társ

12.000 P kp-vel igazgatótárs lehet. Fő-u. 71. II. 4.

Italmérési engedélyemhez társat keresek 5—6000 pengővel. „Vallás mellékes 30645" fők.

Társ tőkével textilüzletbe kontingens kihasználása céljából beléphet. „Közreműködéssel 7408" főkiadóba.

Szabadalmaztatható épitőipari cikk gyártásához társat keresek. „Huszezerrel 36881" fők.

Igazgatói állásomat átadnám nagyjövőjü vállalatnál. „Husz-harmincezer 7407" jeligére főkiadóba.

Társat, esetleg kölcsönt keresek 5—10.000 pengőig nagy haszonra. „Biztos jövedelem 7388" jeligére főkiadóba.

Vegyes

Többezret felaprózok tisztviselőknek, más hitelképeseknek. Előnyös ingatlankölcsönök. Ferenc-körut 24. II. 2.

Tisztviselőnőt, ki segitene 5 évre 3000 pengővel. „Becsületes megadó 46674" jeligére fők.

Előköltségmentes személykölcsönök jobbállásu tisztviselőknek. Rottenbiller-u. 27. I. 16. Du.

Ügyfelem megvette Kohn Lipót, Aréna-ut 59. számu kocsmáját, hitelezői követelésüket 3 napon belül jelentsék Henter János irodájába, Berzenczey-utca 8. 36874

Megvenni szándékszom Józsa Géza, Mester-utca 52. számu vendéglőüzletet, hitelezők 3 napon belül követeléseiket jelentsék be. Szabó István, Elemér-utca 5., fa-, szénüzlet. 36876

Felhivás. Megvettem Richter József VII., Király-u. 11. alatti kocsmaüzletét. Hitelezők mellőzés terhével 8 napon belül jelentkezzenek. Balics Aladár Ferenc, Murányi-utca 48. III. 20. 30650

Kiskám! 44—49. Sajnos, máskor nem jöhetek, pedig ha tudnád, hogy milyen gyorsan jönnék! Legalább 3 nappal előbb irj, a központba is. Igen nagyon. Számtalanszor. D. 42. 89528

A Luther-utcában az este félnyolc körül elvesztettem egy barnakötésü német-orosz nyelvtant. Kérem a megtalálót, adja be a P. H. Erzsébet-köruti fiókkiadójába.

Ötletem elbirálása céljából büvész ismeretségét keresem. Levelet kérem „Büvész" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba. 55211

Kedden reggel pomeráni spitz kutya elveszett. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. VIII., Romanelli-utca 14. 60772

Pesti Hirlap rt. kiadása, Légrády Testvérek rt. nyomása, Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. sz. A kiadásért dr. Kovács Dezső, a nyomdáért